

Hold fast i læring

Årsberetning 2021

Dansk Selskab for Patientsikkerhed

PS!

Udgivet af:
Dansk Selskab for Patientsikkerhed
c/o Frederiksberg Hospital
Vej 8, indgang 1, 1. sal
Nordre Fasanvej 57
2000 Frederiksberg

Redaktion:
Birgitte Ramsø Thomsen
Jens Reventlov
Maria Lillesø Jepsen
Charlotte Frendved
Grafisk design: Ulla Korgaard/designeriet

Indhold

Forord	4		
1 Bestyrelsen om patientsikkerhedsarbejdet	8	5 Udgivelser i 2020	42
		Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19	42
		Håndbog i kvalitetsudvikling	44
2 Strategi, indsats- og fokusområder	12	6 Mærkedage og pris	45
Strategiske fokusområder og roller	14	Patientsikkerhedsugen	46
Strategiske indsatsområder	16	Hvad er vigtigt for dig?-dag	47
		Den internationale Patientsikkerhedsdag og -pris	48
		Andre aktiviteter	50
3 Projekter	20	7 Partnerskaber	52
Digital kræftopfølgning	20	Nationale samarbejdspartnere	52
I sikre hænder 3	21	Internationale partnerskaber, alliancer og netværk	53
Ernæringsprojektet	24		
Medicinsikre botilbud	26	8 PS!improve	56
Mental sundhed	28	Advisory board for uddannelser	58
Forenkling af dokumentation	29	Forbedringsagentuddannelsen	60
Medicin uden skade	31	Kapacitetsopbygning	64
Formidling af Klar til samtalen	32	9 Kommunikation og presse	66
Forbedring af den diagnostiske proces	34		
4 Aktiviteter	36	Om Dansk Selskab for Patientsikkerhed	70
Webinarer	36		
#Patient21	38		
Netværk	40		

Forord

2021 var ikke et hvilket som helst år.... Det blev endnu et travlt år i coronaens tegn. Det har på mange måder været et hårdt år i sundhedsvæsenet: Corona-krisen har nu været langvarig, og sliddet har vist sig på sundhedsvæsenet og på alle dem, der er i det. Det har indimellem været svært at holde fast i læring. Ikke desto mindre er det vigtigt, og måske vigtigere end nogensinde.

Patientsikkerhed med udgangspunkt i læring er og bliver DNA'et i Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Derfor var det også med stolthed, at selskabet i 2021 kunne lancere en substantiel bog i to bind om "Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19: Håb er ikke en strategi og Nogle er ikke et antal – snart er ikke et tidspunkt". Bøgerne samler med bidrag fra mere end 100 forfattere læring fra de første to år af coronakrisen. Bogen viser, at systematisk og vedholdende arbejde med kvalitet og patientsikkerhed ikke bare skal til løbende, men også at det giver et solidt fundament, når krisen viser sig.

Bogen fastholder læring og indtryk fra de to første bølger under coronakrisen, selvom langt fra al læring endnu kan drages. Men nogle ting står allerede nu klart frem: at patientsikkerhed og psykologisk tryghed er tæt forbundet. Dansk Selskab for Patientsikkerhed har de seneste år opbygget særlig viden om arbejdsmiljø, psykologisk tryghed og patientsikkerhed, og det vil uden for enhver tvivl også blive et vigtigt tema i årene, der kommer. Ud over at være et vigtigt tema i bogen er det bl.a. også temaet for projektet om mental sundhed for sundhedsprofessionelle, som for alvor blev startet op i 2021, og som vi i bestyrelsen ser frem til at høre resultater fra. Temaet blev også afgørende ved uddeling af Patientsikkerhedsprisen 2021, hvor Patientambassadørerne pegede på Region Nordjyllands initiativ, psykosocialt beredskab for sundhedsprofessionelle som årets prismodtager.

I 2021 fyldte PS! 20 år

Nogle ting er blevet bedre, og selskabet hører ikke til dem, der mener, at alt var bedre i gamle dage. Men vi må også sande, at der er mange dagsordener, hvor

vi fortsat kan højne patientsikkerheden i sundhedsvæsenet. Vi er fx ikke i mål, når det gælder medicin og infektioner. Manglende sammenhæng og overgange mellem enheder og sektorer i sundhedsvæsenet har alle dage været en udfordring for patientsikkerheden, og den problematik er ikke blevet mindre. Samtidig flytter opgaver sektor, og i takt med at sundhedsopgaver i stigende grad løses i kommunerne og digitaliseringen holder sit indtog, kommer nye områder til.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed har også i 2021 spillet en rolle i udviklingen af løsninger til både gamle og nye problemer. Landsdækkende programmer som I sikre hænder, hvor patientsikkerhed og kvalitet i kommunerne er i centrum, og Medicinsikre botilbud, hvor sikker medicinering for nogle af de mest udsatte grupper udvikles, viser vejen for kvalitets- og patientsikkerhedsarbejdet i det nære sundhedsvæsen. Et samarbejde med Kræftens Bekæmpelse og et universitetshospital om Digital kræftopfølgning er blevet afsluttet og giver vigtige indsigter til det videre arbejde med at bruge digitale løsninger i behandlingen.

Samtidig fortsætter selskabet sit arbejde med at indsamle og formidle viden, ofte med udgangspunkt i internationale erfaringer, og webinarer, nyhedsbreve og netværk har sammen med årets patientsikkerhedskonference været med til at udbrede og forankre viden og løsninger i patientsikkerhedsarbejdet. Her vil vi gerne fremhæve, at selskabet i 2021 i samarbejde med RKKP udgav en webbaseret håndbog om og for læger i kvalitetsarbejde: "Læge – kend din kvalitet", der netop understreger sammenhængen mellem det løbende kvalitetsarbejde og øget patientsikkerhed.

” Dansk Selskab for Patientsikkerhed har de seneste år opbygget særlig viden om arbejdsmiljø, psykologisk tryghed og patientsikkerhed

Indsatsen fortsætter i 2022, hvor vi glæder os til at kunne mødes til patientsikkerhedskonference og til at begynde planlægningen af den store internationale konference om kvalitet og patientsikkerhed International Forum for Quality and Safety, der kommer til København i 2023.

På vegne af bestyrelsen
Karin Friis Bach, formand
Camilla Rathcke, næstformand
Jens Kristian Hedegaard, næstformand

PS!

Bestyrelsen

Bestyrelsen om patientsikkerhedsarbejdet

Arbejde med Det Nationale Kvalitetsprogram, patientsikkerhed i fængslerne og i kriminalforsorgen, fremme af læring i sundhedsvæsenet, læring fra klager og erstatningssager, den gode samtale, når noget er gået galt: Hvordan skal sundhedsvæsenet reagere, når der er sket en skade? Og selskabets fremadrettede strategi og fokus. Det er nogle af de emner, der blev drøftet i bestyrelsen i årets løb. Vi har spurgt bestyrelsesmedlemmerne:

Hvad vil du fremhæve fra bestyrelsesarbejdet i PS?

Spændende møder om en ny strategi for selskabet. Hvordan kan Dansk Selskab for Patientsikkerhed bedst muligt bidrage til læring, kvalitet og forbedringer i en tid, hvor det danske sundhedsvæsen er under omlægning, og mere og mere behandling flyttes ud fra sygehusene – enten til kommuner, almen praksis eller folks eget hjem? I forbindelse med vores opfølgning på det Nationale Kvalitetsprogram glæder jeg mig over, hvordan programmet nu er blevet mere tværsektorielt, så både kommuner og almen praksis nu også er en del af det nationale ledelsesprogram og lærings- og kvalitetsteams.

KARIN FRIIS BACH,
FORMAND DANSKE REGIONER

Vi skal videre, så dialogsamtaler bliver omdrejningspunktet for at tage ved lære, og så klage- og tilsynssager og dialog-samtaler ikke handler om at placere "aber", men om at gøre sundhedsvæsenet mere sikkert. Fremskridt hænger tæt sammen med kvalitet og læring. PS! har også i 2021 formået på fornem vis og med højt fagligt niveau at sætte fokus på den sammenhæng. Tak for det

CAMILLA RATHCKE
LÆGEFORENINGEN

Jeg tænker specielt på den fortsatte udrulning af I sikre hænder og Medicinsikre botilbud. Sammen med fokus på den gode dialog – både når noget er gået galt og i almindelighed. Dialogen er utrolig vigtig for patientsikkerheden.

JENS KRISTIAN HEDEGAARD
KOMMUNERNES LANDSFORENING

- 1) Gode konstruktive drøftelser om læring i sundhedsvæsenet – læring af fejl – både med patienternes perspektiv men også med blikket på de ansatte.
- 2) Covid – fremragende opsamling i bogform af læringen af covid-krisen.
- 3) Desværre for mange virtuelle møder. Men hvor bliver det dejligt at mødes fysisk i 2022.

KLAUS LUNDING
DANSKE PATIENTER

Indsatte i danske fængsler har ikke samme sikkerhed for at modtage den behandling og pleje, som de har ret til, som hvis de blev syge uden for fængslets mure. Et af problemerne er manglen på patientsikre systemer og processer, så det er derfor en god nyhed, at kriminalforsorgen nu tager et skridt frem ved at indføre elektroniske patientjournaler.

DORTHE BOE DANBJØRG
DANSK SYGEPLEJERÅD

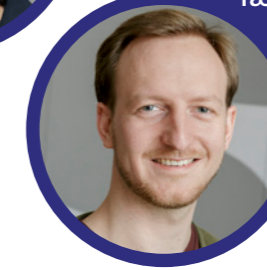
At skabe en læringskultur hvor medarbejderne kan tale åbent om fejl med hinanden og med borgerne. Det er afgørende for tilliden til sundhedsvæsenet.

TORBEN KLITMØLLER HOLLMANN
FOA

Bogen om covid-krisen fik sat fokus på, at kommunerne står for en meget stor del af det nære sundhedsvæsen og trækker en kæmpe opgave, og derfor er kommunernes service meget vigtig at få tænkt med i planlægning og beredskab.

Pernille Beckmann
Kommunernes Landsforening

Jeg vil fremhæve arbejdet med, hvordan det nationale kvalitetsprogram skal udvikle sig, og hvordan vi skaber et åbent, lærende og psykologisk sikkert sundhedsvæsen.

JACOB ISØE KLÆRKE
DANSKE REGIONER

Som altid var møderne i 2021 en fornøjelse med den indsigt og store bredde, som findes i bestyrelsen og sekretariatet. Bl.a. i form af den gode dialog, som vi havde om netop den gode dialog, når der er sket en skade i den meget travle hverdag i sundhedsvæsenet. Mange interessante vinkler og perspektiver. Og så er det jo altid spændende at drøfte de fremtidige perspektiver i forbindelse med en strategiproces. God mødeledelse og fantastisk mødemateriale er en luksus, som vi oplever hver gang.

HENRIK VESTERGAARD
LÆGEMIDDELINDUSTRIFORENINGEN

Trods corona har vi i 2021 igen formået at bevare fokus på patientsikkerheden. Jeg ser frem til bestyrelsens arbejde i 2022, hvor den kommende strategi skal blive vejen frem mod et mere samarbejdende og sammenhængende sundhedsvæsen – også inden for medicinsikkerhed.

JESPER GULEV LARSEN
DANMARKS APOTEKERFORENING

Af forskellige grunde har det ikke været muligt for Medicoindustrien og Danske Handicaporganisationer at bidrage med en udtalelse.

2

PS!

Strategi, indsats- og fokusområder

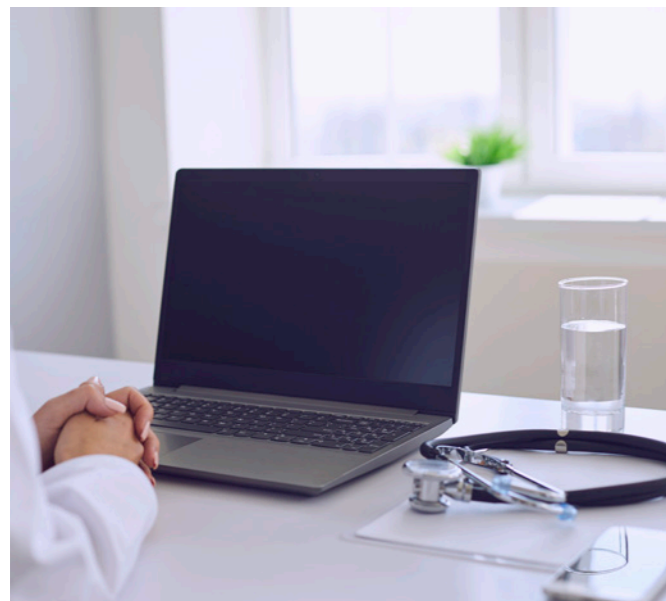
Strategi

Evaluering, input og perspektiver fra bestyrelse, medarbejdere og Patientsikkerhedsråd viser, at der generelt er en bred tilslutning til selskabets arbejde.

Evaluering af PS!' strategi

PS!' strategi ophører med udgangen af 2021. Der skal derfor besluttes en ny strategi af bestyrelsen i 2022. I november 2020 blev der gennemført en evaluering af selskabets hidtidige strategi blandt bestyrelsesmedlemmerne i selskabet. I maj har sekretariatet desuden haft en intern strategiworkshop for at få medarbejdernes perspektiver på den hidtidige strategi. Selskabets sekretariat har i starten af 2022 udsendt en survey til Patientsikkerhedsråd og bestyrelse, og der har været et fælles seminar for Patientsikkerhedsråd og bestyrelse i januar.

Evaluering, input og perspektiver fra bestyrelse, medarbejdere og Patientsikkerhedsråd viser, at der generelt er en bred tilslutning til selskabets arbejde. Det er vurderingen, at PS! har en berettigelse og relevans i at bidrage fagligt til den nationale patientsikkerhedsdagsorden og bidrage til øget viden og kompetencer, som kan forbedre patientsikkerheden.

Fra snævert til bredt fokus

Flere respondenter peger på, at PS! over tid har flyttet sig fra det mere snævre og klassiske patientsikkerhedsbegreb og bredt sig ud over mange tilgange til patientsikkerhed. Det blev desuden fremført, at det er vigtigt at der altid skal være et tydeligt patientsikkerhedsfokus i selskabets arbejde.

Der har også været diskussioner om nye definitioner af de fire roller, som PS! har.

Nye fokusområder i en ændret sundhedsmæssig kontekst

Flere respondenter fremhæver, at PS! fremadrettet vil have en rolle i at udforske og understøtte nye udviklingstendenser i sundhedsvæsenet. Det fremføres bl.a. at PS! kan have en vigtig rolle i at understøtte øget tempo og patientsikkerhed i anvendelsen og implementeringen af nye sundheds- og datateknologier – både på hospitaler, men også når nye behandlinger og teknologier flytter hjem i borgernes eget hjem. Her skal fokus være på dels at belyse patientsikkerhedsproblemer og udfordringer, dels at pege på løsninger.

Det fremføres også, at PS! har en vigtig rolle i at sætte fokus på sammenhængen mellem arbejdsglæde, psykologisk tryghed og patientsikkerhed. En del af dette kan være at tilbyde konkrete og systematiske metoder, der kan arbejdes med i praksis. Også patientsikkerhed i forbindelse med digitalisering og flytning af opgaver til fx hjemmet er et relevant område.

De første måneder af 2022 bruges også til at få samarbejdspartneres perspektiv på selskabets fremadrettede roller, fokus og indsatsområder. Det er forventningen, at den nye strategi besluttes i sommeren 2022.

PS!'s fire roller:

Katalysator

Integrator

Implementator

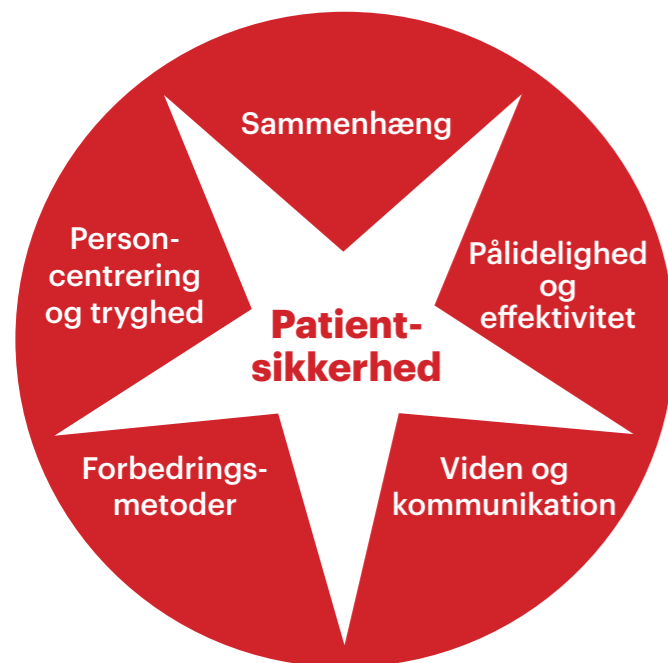
Videnshaver

Strategiske fokusområder og roller

De fem strategiske fokusområder og de fire roller som PS! bruger som udgangspunkt for sit arbejde

Udover de særlige indsatsområder, der vedtages af bestyrelsen hvert år, arbejder PS! i hele strategiperioden ud fra de fem strategiske fokusområder, som er defineret i strategien for 2017-2021. De er illustreret i denne grafik.

Bestyrelsen har ligeledes defineret fire roller, som PS! bruger som udgangspunkt i sit arbejde:

- **KATALYSATOR**
Vi går foran med en konstruktiv, ambitiøs og innovativ tilgang til arbejdet med at styrke patientsikkerhed.
- **INTEGRATOR**
Vi er et samlende forum for nytænkning blandt sundhedsvæsenets aktører på alle niveauer, fra frontlinje til ledelse og på tværs af fagmiljøer.
- **IMPLEMENTATOR**
Vi fungerer som projektledere på konkrete forbedringsprojekter.
- **VIDENSHAVER**
Vi er et nationalt videnscenter og knudepunkt for viden om og kompetence i patientsikkerhed og forbedringsmetoder.

Senere beskrives en række af vores projekter og aktiviteter, og på næste side er det anført, hvordan de er relateret til vores strategiske fokusområder.

Det er vigtigt at påpege, at der sagtens kan være overlap mellem de forskellige områder. Ligesom nedenstående ikke giver et fuldstændigt billede af, hvilke fokusområder der har fyldt mest, da dette kun repræsenterer et udsnit af vores samlede arbejde i 2021.

		VIDEN OG KOMMUNIKATION	PERSONCENTRERING OG TRYGHED	PÅLIDELIGHED OG EFFEKTIVITET	SAMMENHÆNG	FORBEDRINGS-METODER
Projekter	FORENKLING OG KVALITET STYRKER OMSORG OG NÆRVÆR FOR BORGEREN I SØNDERBORG KOMMUNE			★		★
	REMOTE PRIMARY CARE – REFINING REMOTE ASSESSMENT IN PRIMARY CARE DURING covid-19			★		
	MEDICIN UDEN SKADE	★	★			★
	DEN GODE DIALOG, NÅR NOGET GÅR GALT I SUNDHEDSVÆSENET		★			
	BOG: LÆGE – KEND DIN KVALITET	★				★
	BOG: KVALITET OG PATIENTSIKKERHED UNDER covid-19	★			★	
	PATIENTSIKKERHEDSWEBINARER	★				
	I SIKRE HÆNDER		★	★	★	★
	ERMÆRINGSPROJEKTET I REGI AF I SIKRE HÆNDER		★	★		★
	MEDICINSIKRE BOTILBUD			★	★	★
	MENTAL SUNDHED FOR SUNDHEDSPROFESSIONELLE	★	★			
	PATIENTSIKKER DIGITAL KRÆFTOPFØLGNING		★	★		
	Aktiviteter	HVAD ER VIGTIGT FOR DIG?-DAGEN		★		
DEN INTERNATIONALE PATIENTSIKKERHEDSUGE						
FORMIDLING AF KLAR TIL SAMTALEN		★	★			

Strategiske indsatsområder

For at omsætte fokusområderne i strategien til konkrete indsatser har bestyrelsen siden 2018 arbejdet med prioriterede indsatsområder.

I 2021 har selskabet arbejdet med følgende indsatsområder:

De seks indsatsområder

- 1 Klassiske patientsikkerhedsområder med nye løsninger
- 2 Sammenhæng og det nære sundhedsvæsen
- 3 Patientsikkerhedskultur og psykologisk tryghed
- 4 Patientsikkerhed post-corona
- 5 Interne indsatser
- 6 Strategiarbejde

PS!

Til hvert indsatsområde har der været opstillet flere underliggende konkrete aktiviteter, som selskabet har arbejdet med i 2021.

Indsatsområderne har ikke været færdigudviklede, men er områder, der er blevet arbejdet med og udviklet igennem året. Det er desuden vigtigt at påpege, at indsatsområderne har kørt ved siden af selskabets allerede etablerede projekter og indsatser, som fx I sikre hænder og Medicinske botilbud. Nedenfor er eksempler på, hvordan selskabet har arbejdet med indsatsområderne:

Nye løsninger

PS! har i 2021 haft som mål at understøtte ledere og medarbejdere i sundhedsvæsenet til at arbejde endnu mere sikkert og at understøtte kernefagligheden i patientsikkerhedsarbejdet, så der udforskes og udvikles løsninger på klassiske patientsikkerhedsfejl. Der er stadig et behov for at have fokus på dette.

Når de gamle løsninger ikke slår til, så må der udforskes og udvikles nye løsninger, der kan gøre det lettere at gøre det rigtige i patientsikkerhedsarbejdet. Der sker fx stadig fejl i medicineringsprocessen, borgerne udsættes stadig for diagnosefejl, de oplever stadig hospitalserhvervede infektioner og der er stadig steder, hvor der ikke arbejdes systematisk med at forhindre, at de samme fejl sker igen.

Selskabet har bl.a. arbejdet med at understøtte bedre diagnosesikkerhed gennem webinar (s. 36) og udarbejdelse af projektskitse.

Selskabet har også arbejdet med synliggørelse og videndeling vedrørende rapporteringer på medicinsk udstyr. Der er etableret et samarbejde med Type1 – Tænk tank for Diabetes og Forbrugerrådet Tænk om underrapporteringen af utilsigtede hændelser på medicinsk udstyr som også har udmøntet sig i en dialog med Lægemedelstyrelsen, bl.a. via Udvalg for Medicinsk Udstyr (UMU).

Selskabet har i samarbejde med Styrelsen for Patientsikkerhed desuden arbejdet med indsatsen Medicin Uden Skade, der har til formål at øge patientsikkerheden ved medicinering. En del af denne indsats er bl.a. at samle og sprede de mange gode erfaringer og indsatser med at forbedre medicinsikkerheden, der allerede eksisterer i det danske sundhedsvæsen.

Sammenhæng og det nære sundhedsvæsen

I 2021 har selskabet haft et fokus på at sikre bedre og mere sammenhængende patientforløb, der sætter patienten i centrum.

Borgere og patienter har i dag komplekse sygdoms- og behandlingsforløb. Flere og flere borgere lever med kroniske sygdomme og ofte med flere forskellige diagnoser (multisygdom) og mange forskellige behandlings-

forløb på tværs af sundhedsvæsenets sektorer. De er som patienter derfor ofte i kontakt med flere sektorer på samme tid. Udviklingen stiller store krav til sundhedsvæsenets koordinering af den sundhedsfaglige indsats, så patienterne oplever patientsikre og sammenhængende behandlingsforløb.

Selskabet har i 2021 undersøgt mulighederne for at starte et pilotprojekt med en region og en kommune om at forbedre implementeringen af en kommunikationsaftale om tværsektoriel kommunikation mellem kommune og hospital. Selskabet har også haft fokus på at finde finansiering til et forbedringsprojekt, der har fokus på sammenhæng og overgangsproblematikker. Der er ikke fundet finansiering til projekter om kommunikationsaftaler og overgangsproblematikker.

Patientsikkerhedskultur og psykologisk tryghed

En patientsikkerhedskultur er et integreret mønster af individuel og organisatorisk adfærd, som er baseret på fælles holdninger, værdier og metoder, som kontinuerligt søger at minimere patientskade. Det indbefatter, at sundhedsvæsenet lærer af fejl, taler åbent om dem og

arbejder systematisk med at forhindre, at de sker igen. Psykologisk tryghed for sundhedsprofessionelle er nødvendigt for at kunne opretholde en god patientsikkerhedskultur.

Selskabet tilbyder workshops, bl.a. i samarbejde med CAMES og Center for HR i Region Hovedstaden, som hjælper sundhedspersoner med at forstå, hvordan de kan påvirke psykologisk tryghed, og hvilken gevinst de kan forvente ved at understøtte psykologisk tryghed i deres afdeling. Psykologisk tryghed er desuden indarbejdet som et element i selskabets projekter og indsatser, hvor det giver mening.

Patientsikkerhed post-corona

I 2021 har PS! haft som et indsatsområde at undersøge coronakrisens betydning for arbejdet med patientsikkerhed og understøtte sundhedsvæsenet med at skabe en sikker håndtering af de udfordringer, der er opstået. Coronakrisen har også haft konsekvenser for patientsikkerhedsarbejdet på flere niveauer. Der er bl.a. sket underbehandling: Patienter har oplevet mangelfuld behandling, fejldiagnoser og forsinkede diagnoser, medarbejdere og ledere har været under et hårdt pres,

og der er indført nye behandlingsformer og procedurer på kort tid, herunder virtuelt. Det store fokus på corona har desuden betydet, at mange behandlinger og operationer er blevet udskudt, hvilket har medført et behov for at afvikle dem effektivt fremadrettet (reduktion af ventelister).

Selskabet har i 2021 været medredaktør på bogen "Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19". Bogen er i to bind og mere end 100 personer i og omkring sundhedsvæsenet har opsamlet viden og erfaringer med kvalitet og patientsikkerhed under corona.

[Læs mere om bogen](#)

Selskabet afholdt i foråret 2021 desuden et webinar med 125 deltagere om hvilken betydning coronapandemien har haft for patientsikkerheden i sundhedsvæsenet. Der var oplæg fra forsker og fra regionale og kommunale repræsentanter.

[Gense webinar](#)

Interne indsatser

Selskabets sekretariat har løbende behov for at udvikle kompetencer, så de understøtter selskabets strategi og kan understøtte sundhedsvæsenet med

at skabe varige forbedringer af patientsikkerheden. Selskabets sekretariat har som følge af coronakrisen uddannet to superbrugere i Microsoft Teams.

Derudover kan de fleste af selskabets ansatte – med hjælp fra superbrugere – gennemføre virtuelle workshops og møder. Selskabets sekretariat bruger pt. Teams til alle større møder og seminarer, hvor alle selskabets medarbejdere og ledere skal være til stede.

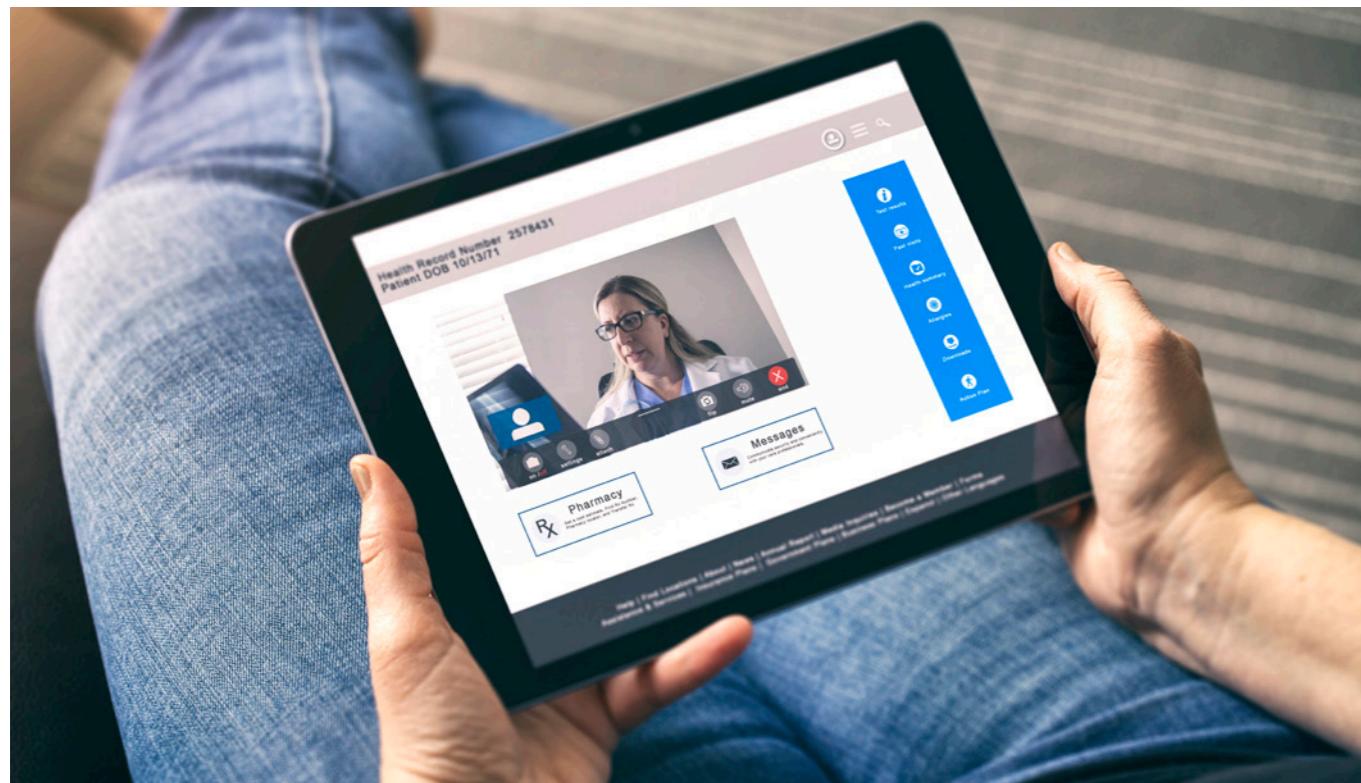
Webshop

2021 var også året, hvor der under PS!improve blev oprettet en webshop til salg af "corona-bogen", og fremadrettet vil PS!improves salg af publikationer, materialer mm. foregå via webshoppen. Webshoppen kan ses her: webshop.patientsikkerhed.dk

[Besøg webshoppen](#)

Nyt rejseafregningssystem.

For at effektivisere den interne administration, blev der i 2021 implementeret et nyt system (zExpense) til afregning af rejser mm., hvilket har fjernet en række manuelle processer. I det hele taget styrkes systemerne i PS!, så sekretariatet kan yde en professionel bistand til medlemmer og brugere.

PS!

3

Projekter

Digital kræftopfølgning

Coronaepidemien har medført, at mange kræftpatienters ambulante opfølgninger med ét blev omlagt til digitale konsultationer i stedet for fysiske. Video kan have mange fordele for kræftpatienter og pårørende: mindre transport- og ventetid, mulighed for pårørendes deltagelse i samtaler og – ikke mindst – mindre risiko for infektionssmitte.

Projektet Digital Kræftopfølgning er et samarbejde med Rigshospitalet og Kræftens Bekæmpelse og støttet af Helsefonden og har til formål at belyse patientsikkerhedsrisici i omstilling fra fysisk til digital opfølgning på kræftområdet.

Projektet blev afsluttet i 2021 efter et års forløb, forlænget pga. corona-epidemien.

Projektet har anvendt fire forskellige metoder:

- **Et litteraturstudie af eksisterende international forskning, der ser på videokonsultation**
- **Spørgsmål stillet til Kræftens Bekæmpelses brugerpanels erfaringer ved nedlukning**
- **Interviews med kræftpatienter og pårørende**
- **Arbejdsgangsanalyse på en onkologisk afdeling**

Projektet blev afsluttet med en rapport, som sammenfatter både fordele og potentielle udfordringer ved at bruge video som konsultationsform.

Projektet har afdækket konkrete erfaringer og indsamlet viden om risici. Projektgruppen bag rapporten peger samlet på, at udvalgte områder skal følges tæt:

- **Nye krav til kommunikation. Der skal udvikles hjælp til både patienter og personale i forhold til at kommunikere digitalt.**
- **Nye arbejdsgange. Skal sikre, at det tværfaglige samarbejde stadig er det sikkerhedsnet, som identificerer evt. forværring og fremmer patientens forståelse.**

- **Omsorg og nærvær. Det at yde omsorg over en skærm skal gentænkes, så det sikres, at patienter oplever tryghed og fx. forstår en behandlingsplan.**
- **De rette ydelser til de rette patienter på det rette tidspunkt. Nogle samtaler kan være relevante at tage fysisk, andre digitalt. De sværeste samtaler om dårlig udvikling og tilbagefald ønsker patienterne som fysiske samtaler. De ønsker også at blive spurgt, om hvilken konsultationsform, de foretrækker.**
- **Teknologi. Både selve teknologien og it-kompetencer kan være en barriere for patientsikkerheden. Det skal derfor være muligt at få teknisk assistance.**

” Videokonsultationer er kommet for at blive, men de skal bruges med omhu. I hvert fald kræver det en god forberedelse og en del systematik i organisationen. Og ikke mindst: At personale, der har brug for at blive guidet – og patienter og pårørende har mulighed for at få relevant, også teknisk hjælp.

Inge Kristensen, direktør for PS!

BEVILLING: Helsefonden
BELØB: 500.000 kr.
PROJEKTLEDER: Dansk Selskab for Patientsikkerhed
PROJEKTPARTNERE: Kræftens Bekæmpelse og en kræftafdeling på et hospital

[Læs rapporten](#)
[nyhed om projektet](#)

PS!

I sikre hænder 3

Målet med I sikre hænder er at give borgerne i ældreplejen en sikker pleje og behandling ved bl.a. at reducere medicineringsfejl, tryksår, fald og infektioner.

Det sker ved, at medarbejdere og ledelse arbejder med forbedringsmetoder til at skabe systematiske arbejdsgange, indsamle data, udvikle patientsikkerhedskulturen og have et løbende fokus på læring og udvikling. Programmet begyndte i 2013 med fem pilotkommuner, og i 2017 kom yderligere 13 kommuner med.

I finansloven for 2020 blev der afsat 16 mio. kr. til I sikre hænder 3. Målet var at få 15 nye kommuner med, og dermed vil en tredjedel af Danmarks kommuner have været igennem programmet.

Midlerne er afsat som del af opfølgning på Den Nationale Demenshandlingsplan 2025, og derfor er en del af målet også, at kommunerne efter forløbet skal kunne vise en markant fremgang og fastholdelse af resultaterne i forhold til sikker medicinering af borgere med demens. Som del af demenshandlingsplanen skal I sikre hænder 3 understøtte reduktion af antipsykotisk medicin med 50% frem mod 2025, hvorfor alle kommuner vil arbejde med medicinpakken, hvor målet er at reducere antallet af medicinfejl.

Der er i projektet lagt vægt på, at forbedringsarbejdet tager udgangspunkt i kommunernes etablerede praksisser og organisering omkring patientsikkerhed og kvalitet for at kunne arbejde med de patientsikkerhedsområder, der er mest behov for.

I 2021 blev der afviklet de aktiviteter, der er knyttet op på forbedringsprogrammet.

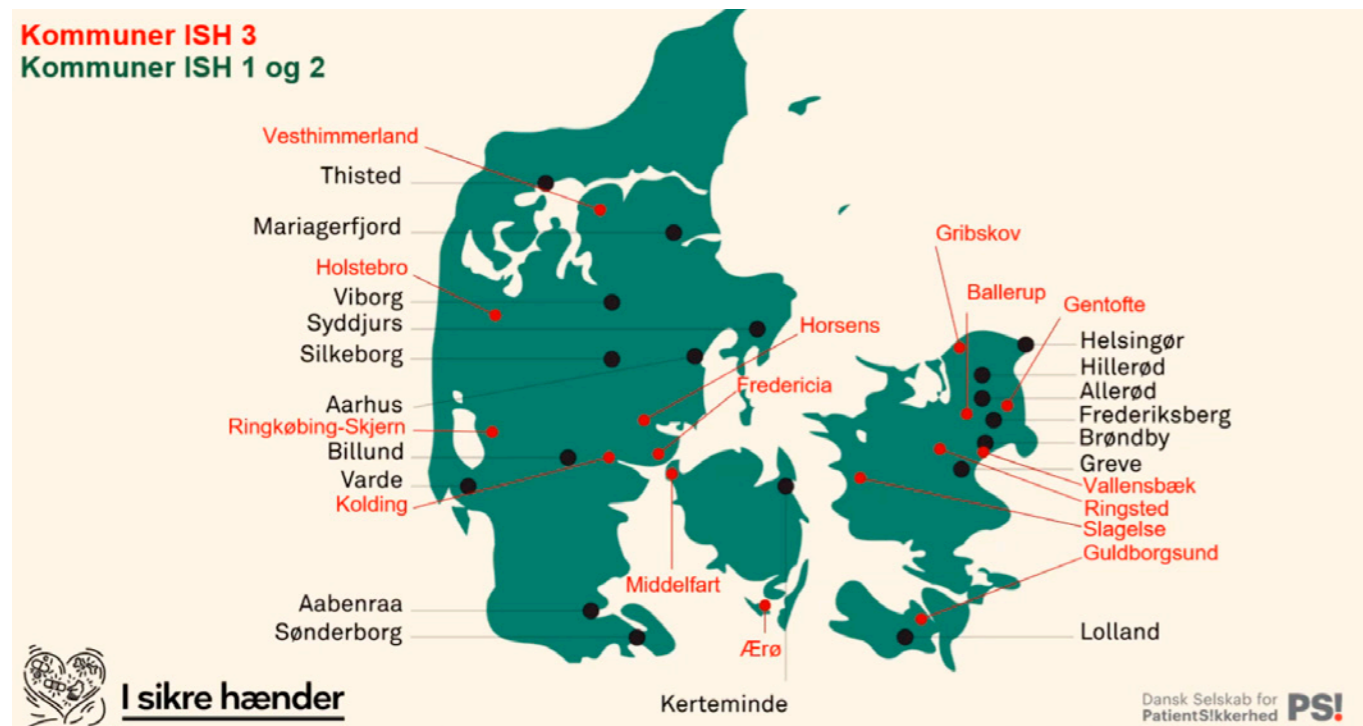
Kommunebesøg er afholdt ad to omgange, hvor kommunernes deltagende pilotteams havde mulighed for sparring med PS! om de særlige udfordringer, der er i forbedringsarbejdet, for på den måde at understøtte opbygning af kapacitet til at drive forbedringsarbejdet.

Der har været afholdt tre læringsseminarer – to af dem foregik virtuelt grundet coronarestriktioner i første halvdel af året, og det tredje var med fysisk fremmøde i efteråret. På læringsseminarerne mødtes de 15 kommuner for at netværke og dele viden og erfaringer ift. det igangværende forbedringsarbejde. Deltagerne fik undervisning i brug af de forbedringsmetoder, der danner ramme for forbedringsarbejdet. Der blev blandt deltagerne udvist stort engagement, og deltagerne gav udtryk for stor tilfredshed med udbyttet i de efterfølgende evalueringer.

I 2021 er afsluttet et kapacitetsopbygningsforløb, der specifikt indeholder metoder og redskaber, der kan ruste mellemlederne til at lede forbedringsarbejdet. Derudover har nogle projektledere og andre tovholdere deltaget i Forbedringsagent eller Forbedringscoachuddannelsen, der også giver kursisterne viden om at drive forbedringsarbejde i praksis.

Tweet af Karin Friis Bach

Efter tredje runde har en tredjedel af landets kommuner været en del af I sikre hænder. De 15 kommuner er Ballerup, Fredericia, Gentofte, Gribskov, Guldborgsund, Holstebro, Horsens, Kolding, Middelfart, Ringkøbing-Skjern, Ringsted, Slagelse, Vallensbæk, Vesthimmerland og Ærø.

EKSEMPLER PÅ FORBEDRINGER

- Marstal Ældrecenter i Ærø Kommune har udviklet et system for grænseværdier i omsorgssystemet, som gør, at medarbejderne hurtigt opsporer underernæring og uplanlagt vægttab hos borgerne. Udviklingen af ideen førte til flere tiltag ift. at få vejet borgerne, da data viste, at det kun var 60% procent af beboerne, der blev vejet – nu er man oppe på 100%.
- På de tre demensafdelinger på Hybyhus i Fredericia Kommune har deltagerne mindsket antallet af fald ved at sætte PIR-sensorer op, som registrerer, hvornår en borger bevæger sig, og sender en alarm til personalets mobiltelefon. På den måde kan personalet nå hen og hjælpe borgeren i tide.
- Kongsbjergvej i Kolding Kommune har udviklet magneter med forskellige billeder, som indikerer hvilke områder, medarbejderne skal være opmærksomme på hos hver enkelt borger. Det har resulteret i, at der tidligere bliver opsporet ændringer i borgerens tilstand og dermed bliver forværring og indlæggelse forebygget.

I 2021 blev der etableret et netværk for topledere, hvor formålet er at sikre ledelsesforankring, hvilket er en vigtig del af at drive forbedringsprogrammet. Netværket deler og udveksler erfaringer, der understøtter den ledelsesmæssige opgave.

De 15 kommuner har været i gang siden 2020, og forbedringsarbejdet er præget af coronapandemien og hastigheden er ikke den samme som de tidligere bølger af ISH. Teams er i gang med at afprøve forbedringsideer, og der er fortsat et stykke til at opfylde projektets mål, som fx 300 dage uden medicineringsfejl, der kræver lægekontakt.

Kommunikation af I sikre hænder

Ovenstående resultater og ideer spredt vi i vores tilgængelige kommunikationskanaler og på I sikre hænder hjemmeside .

Vi har også delt historier om opnåede resultater fra I sikre hænder 1 + 2. Fx har Hjemmeplejen Vestervang i Aarhus Kommune, som var en del af I sikre hænder 2, reduceret antallet af medicinfejl kraftigt. I december 2021 havde Hjemmeplejen Vestervang holdt medicinfejl, der kræver lægekontakt, fra døren i 3,5 år – med én enkelt undtagelse. [Læs mere om Vestervang.](#)

Seminar 3 gik deltagerne rundt til hinandens præsentationer for at få inspiration til eget arbejde.

I 2021 har omkring 21.000 brugere besøgt I sikre hænder hjemmeside, hvor de tilsammen har haft 29.000 sessioner. Der blev i 2021 i gennemsnit udsendt et nyhedsbrev omkring hver 4. uge, og ved udgangen af 2021 er der 1.432, som abonnerer.

Lige knap 148.000 gange er brugere blevet eksponeret for opslag på Twitter og LinkedIn om projektet – og det er kun fra PS!' egne profiler. Fx delte formand Karin Friis Bach et tweet, hvor hun skrev, at social- og ældreminister Astrid Krag på KL's Social- og Sundhedspolitiske Forum fremhævede I sikre hænder som den gode kvalitetsmodel, når det gælder sikring af kvalitet i ældreplejen.

I sikre hænder fortsætter i 2022 med to læringsseminarer og kommunebesøg og fokus vil være på implementering, fastholdelse og spredning.

Underernæring fører ofte til en øget sygelighed, kan øge risikoen for fald og knoglebrud og kan desuden øge behovet for hjælp til at udføre hverdagens aktiviteter, hvilket kan nedsætte livskvaliteten.

BEVILLING: Finanslov 2020 (Sundhedsministeriet)
BELØB: 16 mio. kr.
PROJEKTPERIODE: april 2020 - dec. 2022
PROJEKTLEDER: Dansk Selskab for Patientsikkerhed
PROJEKTPARTNERE: Sundhedsministeriet, KL og 15 kommuner

Isikrehænder.dk

PS!

Ernæringsprojektet i regi af I sikre hænder

Underernæring og uplanlagt vægttab er særlig udbredt blandt ældre i plejebolig og i hjemmeplejen, og en forringet ernæringstilstand kan have en væsentlig betydning for den ældres sundhedstilstand.

I sikre hænder fik med Finanslov 2019 bevilget fem millioner kroner til at udvikle og afprøve en metode, som skal begrænse uplanlagt vægttab og underernæring hos ældre, med det overordnede mål at reducere forebyggelige indlæggelser, der er relateret til ernæring. De fire kommuner Frederiksberg, Greve, Sønderborg og Aarhus, der tidligere har deltaget i I sikre hænder, har været med i ernæringsprojektet, som begyndte i august 2019 og blev afsluttet i slutningen af 2020.

I løbet af projektperiodens varighed på lidt over et år har kommunerne haft gode resultater med at implementere systematiske arbejdsgange til at få borgerne vejret, opspore vægttab og handle på det, ligesom de har været gode til at forebygge uplanlagt vægttab ved at lave tiltag, der får de ældre til at spise mere.

På Ernæringsworkshopen på Hotel Scandic i Kolding lyttede deltagerne interesseret med.

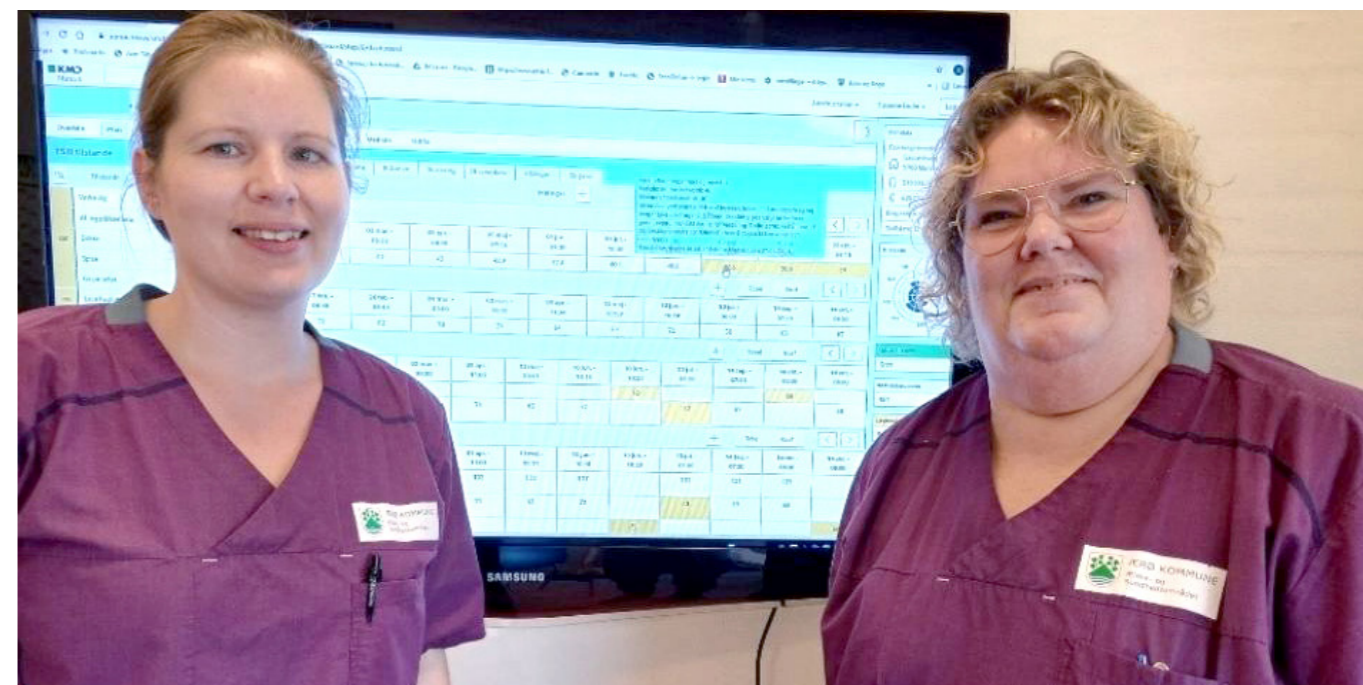
De erfaringer og den viden, kommunerne har opnået i løbet af ernæringsprojektet, indgår nu i ernæringspakken, som er udarbejdet og udgivet i 2021. Ernæringspakken følger de nationale retningslinjer og er en del af de pakker, der udgør den faglige del af I sikre hænder.

Derudover er der i juni 2021 udarbejdet et inspirationskatalog for ernæring, som beskriver de fire kommuners tiltag, ideer og materialer til at forebygge underernæring og uplanlagt vægttab hos borgere i ældreplejen. Mange af ideerne kan også findes som separate forbedringsideer på I sikre hænder's hjemmeside, og nogle af dem kan udforskes i de nye videoer, der blev lavet i 2021.

Med i idébank

Som en del af afslutningen på ernæringsprojektet afholdt vi to heldagsworkshops ifm. Ernæringsugen i november, hvor alle kommuner i Danmark var inviteret til at høre om de resultater og erfaringer, som de fire pilotkommuner havde opnået i projektperioden. Der var fin tilslutning til de to workshops, og efterfølgende afholdt selskabet tre webinarer, som havde til formål at sparre og dele viden med de kommuner, der er gået i gang med at arbejde med ernæring.

Og det er ikke kun Dansk Selskab for Patientsikkerhed, som er interesseret i at sprede de gode erfaringer fra ernæringsprojektet. Flere af tiltagene kan findes i Sundhedsstyrelsens idébank "Bedre måltider til ældre", ligesom kommunerne fra ernæringsprojektet i midten af juni 2021 præsenterede deres resultater, metoder og erfaringer på Sundhedsstyrelsens webinar om at forebygge og opspore uplanlagt vægttab hos ældre, hvor mere end 500 deltog.

Caroline Andersen og Marlene Grabow fra Ærø Kommune er glade for det nye vægtsystem, som giver et hurtigt overblik over, hvilke borgere de skal være særligt opmærksomme på.

"- De kommuner, der har arbejdet med ernæringssindsatsen, har opnået nogle gode resultater. Det er vigtigt at få udbredt erfaringerne, så flere kommuner kan lade sig inspirere af, hvordan man kan gå til opgaven og være systematiske omkring sit arbejde med ernæring," sagde Helle Stentoft Dalum, der er sektionsleder i Enheden for ældre og demens hos Sundhedsstyrelsen, i forbindelse med webinaret.

Artikel i Diætisten

Fagbladet Diætisten udbredte også viden og erfaringer fra ernæringsprojektet i artiklen "Sikre arbejdsgange er vigtige for de ældres ernæring," som er skrevet af førnævnte projektleder Bodil Elgaard Andersen.

Projektet har også fået international opmærksomhed. Selskabet havde en poster om ernæringsprojektet med til IHI's National Forum Orlando 2021 i december og har fået optaget en poster til International Forum on Quality and Safety in Healthcare Göteborg 2022, som arrangeres af IHI og BMJ.

Projektet er afsluttet, men lever videre som en del af I sikre hænder.

” Der er virkelig mange gode og brugbare ideer i kataloget. Kommunerne har gjort et kæmpe stykke arbejde. Inspirationskataloget kan bidrage med inspiration til andre kommuner, der arbejder med ernæring, så de måske kan springe nogle skridt over.

Bodil Elgaard Andersen, projektleder for I sikre hænder og chefkonsulent i PS!

BEVILLING: Finanslov 2019 (Sundhedsministeriet)

BELØB: 5 mio. kr.

PROJEKTPERIODE: maj 2019-maj 2020, forlænget til oktober 2020

PROJEKTLEDER: Dansk Selskab for Patientsikkerhed

PROJEKTPARTNERE: Sundhedsministeriet, KL og fire kommuner

Isikrehænder.dk

PS!

Medicinsikre Botilbud

Borgere på botilbud er en særligt sårbar gruppe, som kan have mange samtidige psykiske og somatiske problemstillinger, der kan medføre et uhensigtsmæssigt medicinforbrug med flere præparater (polyfarmaci) på mange tider af døgnet.

Borgerne kan have svært ved at håndtere deres medicin, og det stiller store krav til medarbejderne i forhold til viden om og håndtering af medicin. Udfordringen er, at mange af medarbejderne ikke har en sundhedsfaglig baggrund og derfor ikke besidder den nødvendige viden.

Projektet Medicinsikre botilbud har derfor til formål at højne medicinsikkerheden for borgere på botilbud ved at mindske antallet af medicinfejl. Det sker i projektet gennem kompetenceudvikling, som skaber sikre arbejdsgange og giver opdateret viden om medicin og bivirkninger.

En korrekt medicinering på botilbud handler både om det sundhedsfaglige og det socialpædagogiske arbejde og skal ske inden for en ramme, hvor det centrale fokus er at hjælpe borgerne til et så selvstændigt og meningsfuldt liv som muligt. En del af projektet handler om at skabe en læringskultur på de deltagende botilbud, hvor medicin håndtering bliver en del af tilbuddets samlede rehabiliteringsindsats.

Projektet skal være med til, at:

- øge medarbejdernes viden om medicin, medicin håndtering og bivirkninger
- udvikle og implementere metoder og arbejdsgange for sikker medicinering
- udvikle en kultur, hvor læring af fejl og utilsigtede hændelser er en fast del af arbejdet.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed bistår undervejs de 16 botilbud fra de 10 deltagende kommuner med forbedringsarbejdet. Der er i 2021 afholdt et virtuelt læringstræf og to fysiske læringstræf med deltagelse fra alle botilbud, hvor botilbuddene udvekslede erfaringer. I det forgangne år har hvert botilbud fået tre besøg til at understøtte implementeringen af nye arbejdsgange.

En anden del af kompetenceudviklingen handler om viden i medicin håndtering og om udvalgte præparater. Som en del af projektet er der indgået et samarbejde med et apotek i hver kommune, der varetager undervisningen i korrekt håndtering af medicin. I projektet er der ligeledes et samarbejde med Apotekerforeningen, der har udviklet materialet til undervisning. Undervisningen er påbegyndt i hver kommune.

Projektet tager afsæt i forbedringsprogrammet I sikre hænder, hvor der også tidligere er gjort gode erfaringer med socialfaglige tilbud og botilbud i pilotkommunerne under I sikre hænder 1. Her har kommunerne vist, at det med systematiserede arbejdsgange, tidstro data og løbende afprøvninger er muligt at mindske medicinfejl – og helt udrydde medicinfejl, der kræver lægekontakt.

Det er en forventning om at nå delmål og mål for projektet i 2022 gennem styrket anvendelse af forbedringsmetoder og ved at understøtte arbejdet på botilbuddene gennem botilbudsbesøg og afvikling af tre læringstræf. Desuden skal der lægges en plan for fastholdelse af processer og resultater lokalt, og hvordan disse bliver spredt til andre botilbud, ligesom der skal formidles resultater både nationalt og internationalt.

Medicin uden skade udspringer af WHO's globale initiativ Medication Without Harm, hvis målsætning er 50% reduktion i antallet af alvorlige, forebyggelige medicine-ringsrelaterede skader inden 2023. (Foto: Hans Søndergaard).

– Og så skal vi fejre gennemførelse af projektet, der er et unikt arbejde for at opbygge kompetencer på tværs af faggrupper i både sikre arbejdsgange i medicinprocesserne og styrket viden om medicin og medicin håndtering. Begge dele giver sikkerhed for borgeren og for personalet,” siger projektleder for Medicinsikre Botilbud Inge Ulriksen.

Projektet har allerede vakt interesse flere steder i Danmark. I det faglige oplæg til en 10-årsplan inden for psykiatrien fremhæver Sundhedsstyrelsen og Socialstyrelsen Medicinsikre botilbud ift. at forbedre og sikre en sikker medicin håndtering: ”Iværksættelse af tiltag der skal sikre en bedre håndtering af medicin i tilbuddene, og som trækker på viden og erfaringer fra Medicin pædagogik samt på initiativet Medicinsikre botilbud.”

BEVILLING: Fremfærd, Borgere med særlige behov

BELØB: 2,5 mio. kr.

PROJEKTPERIODE: oktober 2020 – december 2022

PROJEKTLEDER: KL, FOA, SL

PROJEKTPARTNER: Projektet gennemføres i fire faser med PS! som gennemgående ekstern leverandør ift. projekt- og processtøtte.

DELTAGENDE KOMMUNER: Assens, Frederikshavn, Holstebro, København, Norddjurs, Rebild, Ringkøbing-Skjern, Skive, Slagelse og Vesthimmerland.

[Medicinsikre botilbud](#)

PS!

Mental sundhed

Sundhedsprofessionelle er særlig udsat for psykisk belastning og problemet er stigende. Kun få bliver tilbudt tilstrækkelig hjælp efter særligt belastende situationer.

Projektet Mental sundhed skal give sundhedsprofessionelle bedre redskaber til at håndtere de psykiske belastninger, som deres job indebærer. Målet er udvikling af en mere åben og empatisk kultur, der øger den psykologiske tryghed.

Konkret skaber projektet viden og træning helt ude i frontlinjen på Afdelingen for bedøvelse, operation og intensiv behandling på Herlev Hospital.

I 2021 har der været undervisning for både ansatte og deres ledere om bl.a. mental sundhed, psykologisk sikkerhed og den støttende kollegiale samtale, foretaget interviews med henblik på at målrette processen og lavet spørgeskemaundersøgelse i afdelingen.

Projekt har også fået udarbejdet professionelt grafisk design af logo og diverse materialer, som er synlige i afdelingerne.

Projektet er pga. corona blevet forsinket i flere omgange, da afdelingen er central for behandling

” En læring fra coronakrisen har været, at man løbende skal være klar til at lave justeringer af projektplanlægningen. Vi har forsøgt at bringe folk up-to-date med det, som de har hørt om for seks måneder siden, med videooptagelser og repetitionsoplæg.

Jacob Nielsen, projektleder, overlæge og ekstern konsulent i PS!

af covid-19-patienter. Projektperioden er derved gået fra seks til 18 måneder.

Corona har dermed også betydet justeringer i planlagte initiativer og tilføjelse af nye – bl.a. er projektmedarbejdere fra oktober 2021 hyppigt til stede ”på gulvet” i afdelingen og virtuelle metoder inddraget, som fx video af fællesundervisning.

Projektet har en lang og planlagt implementeringsfase, som vil finde sted fra 2022 og gøre de to centrale forandringsredskaber – Støttende kollegial samtale og Defusing – til en del af hverdagen blandt de omkring 400 medarbejdere.

Undervejs i projektet indsamles og præsenteres data løbende, ligesom forbedringstiltag planlægges.

BEVILLING: Projektet er støttet af Helsefonden og Velliv Foreningen.

BELØB: 1,9 mio. kr.

PROJEKTPERIODE: september 2020 – juni 2022

PROJEKTLEDER: Dansk Selskab for Patientsikkerhed

PROJEKTPARTNERE: Projektet er et samarbejde mellem PSI, ovennævnte afdeling og Copenhagen Academy for Medical Simulation (CAMES)

[Mental Sundhed](#)

PS!

Forenkling af dokumentation i Sønderborg

Mere tid til de ældre gennem en forenkling af dokumentation i ældreplejen. Så kort kan projektet med den officielle titel ”Forenkling og kvalitet styrker omsorg og nærvær for borgeren” beskrives.

Pengene til projektet kommer fra en særlig pulje til at styrke omsorg og nærvær i ældreplejen fra Finansloven 2020. Puljen har til formål at bidrage til at udvikle og afprøve nye innovative veje til at styrke omsorg og nærvær for borgere i ældreplejen. Heriblandt at se på, hvordan man kan reducere unødvendige dokumentationskrav, som kan frigive mere tid til borgerne.

Projektet begyndte i foråret 2021, og Dansk Selskab for Patientsikkerhed havde sammen med Sønderborg Kommune til opgave at udvikle en model for enklere dokumentationsarbejde.

Med til at danne baggrund for projektet er en analyse af ældreområdet i Sønderborg Kommune i foråret 2020, som viste et potentiale i at gennemgå og forenkle arbejdsgangene omkring dokumentation for at frigive mere tid sammen med borgerne.

I projektbeskrivelsen bliver nærvær og omsorg, tryghed, livskvalitet og bedre overgange mellem fx hjem, sygehuse og plejecentre nævnt som gevinster for borgerne, mens medarbejderne kan se frem til bl.a. bedre overblik over borgerne, enklere arbejdsgange, mindre dobbeltdokumentation og bedre arbejdsmiljø.

Sønderborg Kommune har tidligere været del af forbedringsprogrammet I sikre hænder, hvor kommunen bl.a. opnåede mere end 300 dage uden tryksår. Det er erfaringer med forbedringsmetoder derfra, der bliver ført videre til projektet om at udvikle en model for enklere dokumentationsarbejde.

En del af projektet om forenkling af dokumentation i Sønderborg Kommune handler om at sikre, at der er netværksforbindelse på de tablets, der bliver anvendt til dokumentation i hjemmeplejen.

– De stigende krav til dokumentation har i lang tid været et tema, fordi vi nok alle har en fornemmelse af, at arbejdet med at dokumentere går fra den tid, som vores medarbejdere hellere vil bruge sammen med de ældre. Jeg tror også, der foregår unødigt dokumentation. Så jeg er meget glad for, at vi i Sønderborg Kommune har taget initiativ til dette projekt, og jeg ser frem til nogle gode resultater – måske en model, som andre kommuner også kan få glæde af, sagde formand for

Social- og Seniorudvalget i Sønderborg Kommune Preben Storm til PS! i en artikel i februar.

Og det er netop ambitionen for projektet: at udvikle en generisk model, der efterfølgende kan udbredes til andre kommuner.

Projektet har stor bevågenhed, da flere aktører i sundhedsvæsenet giver udtryk for, at for meget dokumentation på plejehjem og i ældreplejen tager tid fra borgerne. Social og -ældreminister Astrid Krag besøgte Sønderborg virtuelt i sensommeren, hvor hun gav udtryk for, at hun ville følge projektet med stor interesse.

Som opstart for projektet blev der i foråret lavet en forundersøgelse ud fra samtaler og observation i hjemmepleje, sygepleje og på plejecentre. Den blev præsenteret for og drøftet af ledere og medarbejdere og blev startskuddet til, at de enkelte forbedringsteams kunne begynde at lave afprøvninger. Herefter har medarbejdere og ledere været samlet for at lære om forbedringsmetoder og forbedringsledelse og dele udfordringer, succeser og viden imellem hinanden. Derudover har der været løbende sparring. Projektet holdt pause i juli og august pga. rekrutteringsudfordringer.

Et år med fart på resultaterne

Projektet har kørt et lille års tid, og der har været fart over feltet. Både dokumentationen og arbejdsgangene er gjort enklere.

Der er sket en markant reduktion i papirskemaer til afkrydsning både i hjemmeplejen og på plejecentre. Førhen har der været 69 forskellige skemaer, som nu alle er blevet gennemgået. Alle skemaer bortset fra medicinlisten er afskaffet eller erstattet af elektroniske formularer.

Der er et markant fald i adviser, hvor drøftelser af samme har ført til nye arbejdsgange ift. brugen af adviser, udsøgning og gatekeeperfunktioner. Førhen har alle medarbejdergrupper med tilhørsforhold til borgeren modtaget og behandlet korrespondancer, men nu er det skåret ned til et minimum af personer/gatekeepere.

Der bliver arbejdet på en opsætning, der kan give et overblik over borgerne, og som kan gøre det lettere for medarbejderne at tilgå relevante borgere på deres device. Der er bl.a. lavet ændringer i kørelisterne, så de besøg, der er taget, lægger sig nederst på listen, hvilket betyder at medarbejderne bruger mindre tid på at scrolle sig frem til den næste borger.

Der er gode erfaringer med at dokumentere i hjemmet. Borgerne giver udtryk for, at det er trygt, når medarbejderen skriver med det samme, for så har de vished for, at det ikke bliver glemt på vejen til kontoret. Erfaringer fra medarbejderne viser, at det ikke påvirker relationen negativt, og at det giver mere ro i hovedet og mere overskud til at hjælpe hinanden sidst på dagen, hvor de tidligere skulle udfylde al dokumentation.

Projektet forventes at blive afsluttet i første halvår af 2022, hvor der skal lægges en plan for fastholdelse i pilotenhederne og spredning til de øvrige enheder i Sønderborg kommune. Det generiske materiale bliver færdiggjort, og der bliver udarbejdet en kommunikationsplan for at udbrede projektets resultater og materiale.

[Læs mere om Forenkling af dokumentation i Sønderborg](#)

BEVILLING: Sundhedsstyrelsen
BELØB: 5.2 mio. kr.
PROJEKTPERIODE: februar 2021 - juni 2022
PROJEKTLEDER: Sønderborg kommune
PROJEKTPARTNERE: Dansk Selskab for Patientsikkerhed bidrager med løbende sparring til analyse, afprøvning og implementering.

[Læs nyhed](#)

PS!

Medicin uden skade

I 2021 har PS! fortsat arbejdet med programmet Medicin uden skade, der startede i 2018 med opbakning fra en række myndigheder og organisationer.

Programmet udspringer af WHO's globale initiativ Medication Without Harm, hvis målsætning er en 50% reduktion i antallet af alvorlige, forebyggelige medicineringsrelaterede skader inden 2023.

www.medicinudenskade.dk

Det danske projekt har bl.a. som ambition at koordinere udbredelsen af og skabe synergier mellem tiltag, der har vist sig at være effektive. Styrelsen for Patientsikkerhed og Dansk Selskab for Patientsikkerhed koordinerer indsatsen i fællesskab. Der er nedsat en styregruppe, programkomiteen, med repræsentation fra hovedaktørerne i det danske sundhedsvæsen.

Der blev ved projektstart gennemført en kortlægning af, hvilke initiativer der er i gang på medicinsikkerhedsområdet i Danmark. I 2021 er der – efter programkomiteens ønske – gennemført en ny kortlægning, denne gang med fokus på projekter og initiativer relateret til medicingennemgange, og hvordan man konkret gennemfører metoden rundt omkring i landet.

For at styrke kommunikationen i projektet er der etableret et nyhedsbrev, der tænkes udsendt et par gange årligt til projektdeltagere. Første nyhedsbrev blev sendt ud i maj. Her følger tekst om antal abonnenter og modtagere.

Forbedring af den diagnostiske proces

I 2021 har Dansk Selskab for Patientsikkerhed videreført arbejdet for større diagnosesikkerhed. Indsatsen er en opfølgning på rapporten Veje til bedre diagnoser, som PS! sammen med Patienterstatningen offentliggjorde i 2019. Rapporten peger på diagnoseområdet som et overset, men vigtigt område for patientsikkerheden.

I 2021 har PS! fulgt op på diagnoseområdet med en række initiativer:

- Der er etableret kontakt til internationale samarbejdspartnere, blandt andet den amerikanske professor Hardeep Singh, der også har stillet sig til rådighed for at webinar om diagnosesikkerhed.
- Der er udarbejdet en projektskitse, der beskriver mulige interventioner.
- Diagnosesikkerhed blev diskuteret ved en session ved Patientsikkerhedskonferencen 2021.
- Der er indgået aftale med Styrelsen for Patientsikkerhed om at anvende Dansk Patientsikkerhedsdatabase til yderligere at kortlægge forekomst af og årsager til diagnosefejl.

Målet med indsatsen er at understøtte en mere sikker diagnosticeringsproces i sundhedsvæsenet, så patienter får diagnose og behandling rettidigt. Indsatsen finansieres af grundbevilling.

MEDICIN
UDEN SKADE
 Et globalt initiativ for patientsikkerhed

Indsatsen er finansieret af PS! grundbevilling.

PROJEKTPERIODE: 2018-2023

PROJEKTLEDER: Dansk Selskab for Patientsikkerhed og Styrelsen for Patientsikkerhed

PROJEKTPARTNERE: Beslutninger træffes af Programkomiteen, der har deltagelse af repræsentanter fra hovedaktørerne i sundhedsvæsenet.

[Om medicin uden skade](#)

PS!

Formidling af Klar til samtalen

Samtalen om den sidste tid - for at opnå værdighed og undgå overbehandling – har været et prioriteret område i 2021, og der har været en række aktiviteter, der understøtter initiativet Klar til samtalen.

I 2019 afsluttede vi formelt projektet Klar til samtalen. Projektet viste, at det var muligt i alle dele af sundhedssystemet at blive bedre til at understøtte patienters ønsker til livets afslutning. Og siden har selskabet været involveret i mange projekter og initiativer om dette emne, da udviklingen fortsætter både på sygehusene, i kommunerne og i lægepraksis.

I 2021 har PS bidraget til 'Projekt Livets Afslutning', som dækker plejehjem, hjemmepleje, lægepraksis og sygehusafdelinger i Midtjylland, der består af Skive, Viborg og Silkeborg kommune og Hospitalsenheden Midt.

Her arbejder vi sammen om at implementere gode rutiner for afklaring af behandlingsniveau, at sikre ensartede og forståelige retningslinjer og at forbedre inddragelsen af pårørende.

På alle arbejdspladserne har PSI gennemført intensiv undervisning om samtaler, praktisk jura, etik og palliation. De tre kommuner har produceret en fælles

retningslinje understøttet af e-læring om fravalg af behandling, der også hænger sammen med sygehusets og præhospitalets retningslinjer.

Der udarbejdes samtaleguides og fælles rutiner, og senere diverse kommunikationsmaterialer. De faste plejehjems-læger er også inddraget i projektet. Præhospitalet (som driver vagtcentral og patienttransport) medvirker for at sikre, at aftaler om fravalg af behandling respekteres hen over sektorgrænser. Endelig produceres også en animationsfilm til borgerne om mulighederne for selv at fravælge genoplivningsforsøg ved hjertestop.

I et parallelt projekt har vi i efteråret 2021 også startet undervisning på foreløbig fem og efterfølgende alle Aalborg Kommunes plejehjem med tilhørende lægepraksis og hjemmesygeplejedistrikter. Projektet hedder 'Den Sidste Tid'.

Der er stor interesse for resultaterne og klynger i både Nordjylland og Region Sjælland er i gang. Klyngerne er – og vil fremover være – et oplagt tværsektorielt forum for dette arbejde.

I 2021 afsluttede vi sammen med KL, Sygeplejerådet og FOA en webinarserie om Klar til samtalen med kommuner spredt over hele landet.

Herudover har konsulent Ove Gaardboe i 2021 holdt inspirationsoplæg og workshops på plejehjem, i kommuner, på sygehuse og afdelinger, i regioner og i forskellige faglige selskaber.

[Læs mere på hjemmesiden](#)

Konsulent Ove Gaardboe underviser hjemmeplejen i Salling og medarbejderne på Jebjerg Plejecenter i Skive Kommune.

” Samtalen og en afklaring af behandlingsniveauet er god for borgeren, der hermed får en behandling, der er tilpasset egne ønsker og helbredstilstand. Den er god for de pårørende, når der ikke pludselig skal tages stilling i sidste øjeblik, eller man bliver nødt til at sige farvel i akutmodtagelsen. Det er også godt for personalet, når de ikke er nødt til at udføre unødvendig og måske nærmest uetisk behandling. Endelig medfører overbehandling et unødvendigt ressourceforbrug.

Ove Gaardboe, PSI-konsulent

**Klar til
samtalen**

Forbedring af den diagnostiske proces

I 2021 har Dansk Selskab for Patientsikkerhed videreført arbejdet for større diagnosesikkerhed. Indsatsen er en opfølgning på rapporten Veje til bedre diagnoser, som PS! sammen med Patienterstatningen offentliggjorde i 2019. Rapporten peger på diagnoseområdet som et overset, men vigtigt område for patientsikkerheden.

I 2021 har PS! fulgt op på diagnoseområdet med en række initiativer:

Der er etableret kontakt til internationale samarbejdspartnere, bl.a. den amerikanske professor Hardeep Singh, der også har stillet sig til rådighed for et webinar om diagnose-sikkerhed.

Der er udarbejdet en projektskitse, der beskriver mulige interventioner.

Diagnosesikkerhed blev diskuteret ved en session ved Patientsikkerhedskonferencen 2021.

Der er indgået aftale med Styrelsen for Patientsikkerhed om at anvende Dansk Patientsikkerheds database til yderligere at kortlægge forekomst af og årsager til diagnosefejl.

Målet med indsatsen er at understøtte en mere sikker diagnosticeringsproces i sundhedsvæsenet, så patienter får diagnose og behandling rettidigt.

Finansieret af PS! grundbevilling.

Læs rapporten
[Veje til bedre diagnoser \(2019\)](#)

Læs nyhed:
[PS! fortsætter arbejdet med sikre diagnoser](#)

PS!

4

Aktiviteter

Aktiviteter

2021 har som bekendt også stået i coronaens tegn, så nogle aktiviteter er også blevet ændret eller aflyst dette år.

Men året har også budt på glædelige gensyn: Patientsikkerhedskonferencen 2021 blev afviklet i november (se s. 38), ligesom bogen om sundhedsvæsenets læring fra corona blev lanceret i september (se s. 42). Desværre blev Folkemødet på Bornholm, hvor PS! plejer at være en fast del af Det Fælles Sundhedstelt aflyst i 2021. Vi ser frem til 2022, og planlægningen er i fuld gang. Ligeledes er den fysiske fejring af selskabets 20-års fødselsdag, som var planlagt i december, blevet udskudt. Til gengæld har vi – også i år – været meget aktive på det digitale område:

Webinarer

Samlet set har lige knap 500 mennesker tændt for skærmen og fulgt med, når Dansk Selskab for Patientsikkerhed har holdt otte webinarer i 2021. Webinarerne har haft fokus på at fremlægge og dele ny viden og resultater om patientsikkerhed, men også at drøfte relevante problemstillinger og udfordringer for patientsikkerhed i det danske sundhedsvæsen.

Hvorfor begyndte PS! at udfolde sig på den virtuelle scene? Patientsikkerhedskonferencen 2021 skulle være afholdt den 19.-20. april, men coronasituationen med markante begrænsninger på antallet af mennesker, der måtte samles, samt risikoen for nedlukning af samfundet gjorde, at selskabet udskød konferencen til november 2021.

For at holde momentum og fokus på patientsikkerhedsdagsordenen og for at understøtte selskabets rolle som nationalt knudepunkt for viden og metoder om patientsikkerhed, besluttede selskabet at afholde en række webinarer igennem 2021, hvor af de fleste var gratis.

På stort set alle webinarerne er over 80 procent af deltagerne tilfredse (svar: nogenlunde tilfredse eller meget tilfredse). Det viser evalueringerne, som deltagerne har fået tilsendt umiddelbart efter et webinar.

Antallet af deltagere og evalueringerne taler et klart sprog: Webinarerne har vist sig at være en succes, som der er stor interesse for blandt PS!' målgruppe.

Og derfor er det også planen, at der bliver afholdt en webinarække i løbet af 2022. Webinarrækken skal dels være en optakt og forløber for Patientsikkerhedskonferencen 2022, men kan også bruges til at fremme udvalgte dagsordener og problemstillinger, som selskabet vil sætte fokus på.

I støbeskeen for 2022 er blandt andet et webinar om trivsel, udbrændthed og patientsikkerhed, et om sikker sammenhæng i tværsektorielle kompetencer og et om hjemmebehandling.

Inspiration, læring og viden om patientsikkerhed var omdrejningspunktet for PS!' webinarer, hvor kapaciteter fra både ind- og udland delte erfaringer og vigtig læring på webinarerne.

De otte webinarer, som PS! har afholdt i 2021 er:

1 Hvilke organisatoriske og ledelsesmæssige tiltag har fremmet og styrket patientsikkerheden under pandemien?

Kristine Zinck Pedersen, forsker CBS, Elin Kallestrup, kvalitetschef, Aarhus Kommune, Poul Henning Madsen, ledende overlæge, Sygehus Lillebælt og Maya Damgaard Larsen, kvalitetskonsulent og risikomanager, Aarhus Kommune

2 Leadership and resilience in a time of crisis

Maureen Bisognano, President Emerita and Senior Fellow, Institute for Healthcare Improvement (IHI) og Mark Jarrett, Chief Quality Officer, MD, Northwells Health

3 Hvordan kan vi styrke den diagnostiske sikkerhed under og efter covid-19?

Hardeep Singh, MD MPH, Chief, Health Policy, Quality and Informatics Program, Center for Innovations in Quality, Effectiveness and Safety, Michael E. DeBakey Veterans Affairs Medical Center and Baylor College of Medicine. Tejal Gandhi, Chief Safety and Transformation Officer, Press Ganey Associates

4 The role of leaders in operationalizing quality strategies within their own organizations

Don Berwick, MD, MPP, President Emeritus and Senior Fellow, Institute for Healthcare Improvement (IHI)

5 New and Emerging Developments in Improving Patient Safety

Kedar Mate, MD, President og Chief Executive Officer at the Institute for Healthcare Improvement og Paul Bowie, professor og program director, Institute of Health and Wellbeing, University of Glasgow

Kommunikation har en stor betydning for tryghed og sikkerhed i det enkelte patientforløb. Derfor havde PS! planlagt en særlig webinarække i samarbejde med Dansk Selskab for Kommunikation i Sundhedsvæsenet (SKS) om sikker kommunikation:

6 Communication, Kindness and Quality Improvement

Dr. Bob Klaber, Consultant Paediatrician & Director of Strategy, Research & Innovation, NHS, London.

7 Kommunikation under covid-19: Hvad er vigtigt for borgerne?

Dan Grabowski, senior forsker, ph.d. og teamleder, Steno Diabetes Center Copenhagen og Eske Vinther-Jensen, administrerende direktør, Common Consultancy

8 Sikker kommunikation på digitale platforme

Ulrik Bak Birk, projektleder, Digital Sundhed, Forskningsenhed for almen Praksis og Liv Nørregaard Skøtt, projektchef, Dansk Selskab for Patientsikkerhed

[Se optagelsen af flere af webinarerne](#)

#Patient21

Mere end to corona-år nåede at gå, inden knap 350 deltagere fra hele Danmark igen kunne samles til Patientsikkerhedskonferencen 2021 i København.

De to dage i november havde temaet Fremtidens patient-sikkerhedsarbejde – Hvordan skaber vi et endnu mere sikkert sundheds-væsen efter corona? PS' sekretariat havde i mange måneder arbejdet på at skabe et program, der var interessant for de mange fagligheder på tværs af sundhedsvæsenet, der arbejder med kvalitet og sikkerhed.

Deltagere fordelte sig på den første dag i fire spor: Leder, Viden og patientsikkerhed, Redskab og løsning samt Forbedring. Krydret med keynote-taler fra store navne på området: Jason Leitch, Clinical Director for Healthcare Quality and Strategy er Skotlands pendant til Søren Brostrøm og et kendt ansigt på tv under pandemien, var med på live video-link.

Andre keynotes var Liselotte Højgaard, og Tobias Bøggild-Damkvist om sundhedsteknologi, patient-indflydelse og innovation. Martin Sandberg, projekt-

chef fra VIVE fortæller om den hollandske Buurtzorg-model for selvstyrende hjemmepleje-teams, suppleret af Louise Thule, Haderslev Kommune og direktør for Bornholms Hospital Annemarie Hellebek. Inden festmiddagen, afrundes den første dag med en reception, som fejrer selskabets 20 år med champagne, taler og videohilsener fra nær og fjern, bl.a. sundhedsminister Magnus Heunicke og IHI. Her blev den webbaserede håndbog "Læge – kend din kvalitet" også bliver præsenteret.

Dag 2 fordelte deltagerne sig i fire heldagsworkshops: Temaerne er læring fra coronakrisen, nyt kvalitetsprogram, fremtidssikring af sundhedsvæsenet og rettidigt patientsikkerhedsarbejde.

[Læs artikel med highlights fra konferencen](#)
[Se alle keynotes på video](#)

” Understand
Lead
Breath
Jason Leitch

EVALUERING AF PATIENTSIKKERHEDSKONFERENCEN 2021

- 77% af deltagerne var tilfredse med konferencen
- 71% af deltagerne vurderede det faglige program tilfredsstillende
- 66% af deltagerne vurderede netværksmulighederne tilfredsstillende

PS!

Netværk

Netværk (danske)

PS! har stigende fokus på at initiere og facilitere netværk mellem aktører i det danske sundhedsvæsen. Netværksdannelse styrker PS! rolle som knudepunkt for viden om patientsikkerhed og forbedringsmetode.

Patientambassadørerne er et eksempel på et netværk, der har eksisteret siden 2007.

‘Netværk for os, der forbedrer sundhedsvæsenet’ samler sundhedsprofessionelle, der har gennemgået forbedringsagentuddannelsen (se side 60). Netværket har ligget stille i en periode, men genoptager aktiviteterne i 2022.

Der er også planer om nye netværk, ét for deltagere i sikre hænder, og et netværk omkring hjemmebehandling og ‘Hospital at Home’.

FRAM-netværk

Dansk Selskab for Patientsikkerhed var i november vært ved det første møde i FRAMily Danmark – et nyt landsdækkende netværk for alle, der arbejder med analysemetoden FRAM (Funktionel Resonans Analysis Metode).

FRAM er en metode til at forstå det daglige arbejde, som det faktisk udføres i al sin kompleksitet i sundhedsvæsenet. Analysemetoden er udviklet af professor Erik Hollnagel, og den har vundet udbredelse internationalt.

Netværket understøttes af tre facilitatorer: Bettina Ravnborg Thude, der er chefkonsulent og forsker ved Sønderborg Kommune og Region Syddanmark, Sygehus Sønderjylland, og Jeanette Hounsgaard, Specialkonsulent ved Kvalitet og Forskning, Patientsikkerhed, i Region Syddanmark, der begge har mange års erfaring med FRAM og arbejder tæt sammen med professor Erik Hollnagel, og chefkonsulent Rikke Hollesen fra Dansk Selskab for Patientsikkerhed. De tre facilitatorer samarbejder også om uddannelse i FRAM.

Ved første møde i det nye netværk samledes 25 engagerede deltagere fra hele landet, og udviklede en kontrakt for netværket i en fælles forventningsafstemning om form, indhold og aktiviteter. Netværket har aftalt at holde to møder årligt suppleret af et virtuelt møde.

Netværket havde 33 deltagere ved udgangen af 2021.

Netværk for risikomanagere

Ved begyndelsen af covid-19-pandemien tog PS! initiativ til at initiere to nye faglige netværk, ét for kommunale og ét for regionale risikomanagere og patientsikkerhedsansvarlige. PS! faciliterede møder i netværket på Teams, hvor deltagerne havde mulighed for at udveksle erfaringer og gode råd i denne situation, der var ny og ukendt for alle.

Efter ønske fra deltagerne er begge netværk videreført i 2021 og vil fortsætte i 2022 med møder ca. hver anden måned. Tema for møderne er nu bredere end pandemihåndtering og tilrettelægges med udgangspunkt i Institute for Healthcare Improvement, IHI's udgivelse Leading a Culture of Safety – A Blueprint for Success.

I 2021 har der været fire netværksmøder for de regionale og fire møder for de kommunale risikomanagere. Deltagerantallet ligger på ca. 20 – 30.

Samarbejde med de tværregionale tovholdergrupper

Derudover har PS! løbende samarbejde og dialog med ‘De tværregionale tovholdergrupper for patientsikkerhed’, der er nedsat af Danske Regioner for at styrke og koordinere det tværregionale patientsikkerhedsarbejde.

PS!

5

Udgivelser i 2020

HISTORIESKRIVNING:

Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19

Allerede kort efter Danmark lukkede ned i foråret 2020 tog PS! initiativ til en række – digitale – samtaler, der havde til formål at samle og dele – og ikke mindst fastholde – viden og erfaringer fra hele sundhedsvæsenets udfordringer med en både pludselig og langvarig sundhedskrise. Det er blevet til en bog i to bind, som udkom i september.

Projektet voksede sig større i takt med, at nye vinkler, niveauer og erfaringer åbenbarede sig. I alt 40 selvstændige kapitler forfattet af mere end 100 bidragydere i og omkring sundhedsvæsenet giver et historisk indblik i, hvordan det danske sundhedsvæsen og samfund har håndteret krisen. Målgruppen er først og fremmest beslutningstagere på alle niveauer og dem, der arbejder for at skabe sikre og gode forløb i sundhedsvæsenet.

PS! har stået i spidsen for redaktionsgruppen, som derudover bestod af deltagere fra KL, VIVE og Region Nordjylland. I maj 2021 blev redaktionen sluttet. PS! har stået for den redaktionelle tilrettelæggelse og koordinering med redaktionsgruppe og forfattere.

Bogen er udgivet af PS! i to bind, som har de kendte sentenser, som også er centrale inden for patientsikkerhedsarbejdet, som undertitler: *Håb er ikke en strategi* og *Nogle er ikke et antal – snart er ikke et tidspunkt*.

Bogen blev lanceret 3. september ved et arrangement med over 100 indbudte gæster, bl.a. oplægsholderne Michael Bang-Petersen, professor og leder af HOPE-projektet og Elif Bayram Orbe, læge og medstifter af Facebook-gruppen "Spørg en læge om Corona-virus", som også begge har skrevet kapitler til bogen. Derudover var der panel om læringer fra corona med bl.a.

Henrik Ullum (SSI), Helene Probst (SST) og Morten Freil (Danske Patienter).

Bogen er blevet omtalt i sundhedsmedier, hos Dansk Sygeplejeråd, i Dansk Selskab for Ledelse i Sundhedsvæsenet, hvor flere har bragt både kapitler og positive anmeldelser, som fremhæver den imponerende indsats og det vigtige bidrag til historieskrivningen om krisen. Bogen fik på udgivelsesdagen et indslag i P1 Morgen og har også været i podcasten Sundhedsvisioner.

Bogen og de centrale erfaringer, den peger på, er også blevet præsenteret i bl.a. KL.

I vores egne kanaler blev bogen lanceret med #coronalærteos, flere forfattere hjalp med at dele på sociale medier, og der blev produceret videointerviews med centrale budskaber fra bogen samt en video fra selve lanceringen. Bogens grafiske udtryk er brugt i præsentationer og roll-ups, og bogen havde også sin egen stand og konkurrence på årets patientsikkerhedskonference.

Bogen er pt. til salg via selskabets nye webshop, og der arbejdes med måder at yderligere sprede bogens budskaber og erfaringer, bl.a. til uddannelsesinstitutioner.

[Se mere om bogen, presseomtale og video.](#)

Hvad har vi lært af covid-19-epidemien?

Ny bog:
De vigtigste erfaringer fra over 100 aktører i og omkring sundhedsvæsenet

Bestil her:
patientsikkerhed.dk/bog-hvad-har-vi-laert

Gode anmeldelser til ny, historisk bog om covid-19

"En ganske imponerende indsats. Et stort og beundringsværdigt kompetent arbejde."

SUNDHEDSPOLITISK TIDSSKRIFT

"Godt redigeret og let at læse. De mange korte kapitler med en ensartet opbygning fungerer godt"

ALTINGET

"Vellykket antologi – en overdådig buffet af analyser, tanker og erfaringer om mange sider af indsatsen omkring covid-19-pandemiens håndtering. Det fungerer ganske udmærket."

DANSK SELSKAB FOR LEDELSE I SUNDHEDSVÆSENET

Finansieret af RKKP og PS

Håndbog i kvalitetsudvikling

Håndbogen *Læge - kend din kvalitet* blev præsenteret af formand for Lægeforeningen Camilla Rathcke ved patientsikkerhedskonferencen i november. Fra venstre ses direktør Inge Kristensen, PS!, direktør Jens Winther Jensen, Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram, RKKP, Camilla Rathcke og ledende overlæge Louise Rabøl.

'Læge - kend din kvalitet' er en ny webbaseret håndbog med redskaber til og eksempler på forbedringsarbejde og kvalitetsudvikling. Den beskriver en række redskaber til at forbedre processer og arbejdsgange og øge kvaliteten af patientbehandlingen.

[Læs bogen](#)

Håndbogen er skrevet af læger, som selv har erfaring med kvalitetsudvikling og forbedringsarbejde, og den indeholder en række eksempler. Den er blevet til i samarbejde mellem PS! og Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram, RKKP.

Arbejdet med bogen er koordineret af en redaktionsgruppe bestående af:

- Louise Rabøl, ledende overlæge, Øre-, Næse, Hals- og Kæbekirurgisk Afdeling, Sjællands Universitetshospital
- Jens Winther Jensen, direktør, Regionernes Kliniske Kvalitetsudviklingsprogram
- Jacob Anhøj, overlæge, Diagnostisk Center, Rigshospitalet
- Charlotte Frendved, læge, faglig redaktør, Dansk Selskab for Patientsikkerhed

PS!

6

Mærkedage og pris

Patientsikkerhedsugen

Patient Safety Awareness Week – eller patientsikkerhedsugen – er en årligt tilbagevendende begivenhed, som i 2021 fandt sted den 14.-20. marts. Formålet med ugen er at tilskynde til at lære mere om patientsikkerhed, initiere vigtige diskussioner lokalt såvel som globalt og inspirere til tiltag, der kan forbedre sikkerheden i sundhedsvæsenet – for patienter/borgere og medarbejdere.

PSI's strategiske samarbejdspartner Institute for Healthcare Improvement (IHI) har været og er medudvikler af patientsikkerhedsugen, som de på deres hjemmeside beskriver baggrunden for:

”Selvom der er sket reelle fremskridt inden for patientsikkerhed i løbet af de sidste to årtier, angiver nuværende estimater medicinsk skade som en førende dødsårsag på verdensplan. Forebyggelse af skader i sundhedsvæsenet er en folkesundhedsproblematik. Alle interagerer med sundhedsvæsenet på et tidspunkt i livet. Og alle har en rolle at spille i at fremme sikker pleje og behandling.”

Internationalt er forskellige lande aktive i ugen på hver deres måde. Dansk Selskab for Patientsikkerhed valgte i 2021 at markere dagen under overskriften: Patientsikkerhed under pres?

Et år med coronavirus har presset sundhedsvæsenet, men er patientsikkerheden også under pres? Og hvordan kan man arbejde med patientsikkerhed under pres?

PSI fremhævede i løbet af ugen gode eksempler på, hvordan der er arbejdet med patientsikkerhed. Vi ønskede at pege på gode løsninger, inspirere og komme med praktiske handlemuligheder, der kan fremme patientsikkerheden.

I tråd med tidligere år skrev og delte PSI 7 relevante, aktuelle artikler, blogs og debatindlæg på sociale medier i løbet af ugen – en for hver dag i ugen, afsluttet med et særnghedsbrev.

Som en del af patientsikkerhedsugen afholdt PSI et webinar, hvor over 150 deltagere lyttede med, da blandt andre overlæge på akutmodtagelsen på Sygehus Lillebælt, Poul Henning Madsen, og kvalitetschef i Aarhus Kommune, Elin Kallestrup fortalte, hvordan de under covid-19-pandemien fortsat har arbejdet med patientsikkerhed. Det er kun lykkedes så godt, fordi de har haft en robust patientsikkerhedsorganisation og styr på det basale.

Op til ugen bragte vi et debatindlæg ”PSugen: Under pres ser vi strukturerne tydeligere” af formand Karin Friis Bach i vores tre nyhedsbreve (det almindelige, Fagligt Nyt og I sikre hænder), som vi også delte på de sociale medier, ligesom vi på disse kanaler og gennem mails til bestyrelsen opfordrede alle sundhedsvæsenets ildsjæle til at byde ind og være med til at sprede viden, bl.a. via hashtagget #PSugen.

Finansieret af PS grundbevilling

Banner sat op fra PSI's balkon på Frederiksberg Hospital for at markere den internationale patientsikkerhedsdag.

Hvad er vigtigt for dig?-dagen

Hvad er vigtigt for dig?-dagen er en tilbagevendende begivenhed, der har til formål at skabe opmærksomhed om og fremme personcentrering. Det spørgsmål- eller variationer herover – stiller sundhedspersonale året rundt, men vi bruger denne årlige aktivitet til at minde hinanden om det, så det har et vedvarende fokus i sundhedsvæsenet.

Dagen i juni giver samtidig sundhedspersoner erfaringer med, hvordan de med det relativt simple spørgsmål kan få viden om, hvad der har betydning for patienter, borgere og pårørende. Det giver bedre samarbejde og forbedrer patientoplevelsen, når vi ikke kun spørger ”Hvad er der i vejen med dig?”, men møder borgere og patienter som hele mennesker.

Den internationale What Matters to You-dag har på få år spredt sig til mere end 49 lande, og i Danmark plejer både kommuner og regioner over hele landet at markere dagen. Via hjemmesiden Vigtigtfordig.dk stiller PSI materialer og inspiration til rådighed for alle, der ønsker at markere dagen. Her beder vi bl.a. deltagere om at dele deres erfaringer og aktiviteter til inspiration for andre. Hjemmesiden havde i 2021 1.900 brugere, der i alt så 5.065 sider.

Tre uger inden Hvad er vigtigt for dig?-dagen den 9. juni lavede PSI tweets og opslag på Twitter og LinkedIn samt historier i alle vores nyhedsbreve som optakt. Vi opfordrede sundhedsprofessionelle til at markere dagen og dele aktiviteter med os gennem hjemmesiden og gjorde reklame for internationale events. Coverbillederne på begge sociale profiler blev ændret til en påmindelse om dagen.

Vi markerede dagen ved at dele følgende på de sociale medier: to nye blogindlæg – et af PSI-formand Karin Friis Bach og et af patientambassadør Katrine Kirk, Godt-du-spør'-guides og Sig frem-materiale, video fra den internationale side om What matters to you, hvor PSI og mange andre lande stiller spørgsmålet på hver deres sprog, og et blogindlæg af Maureen Bisognano (IHI), hvor hun fortæller om, hvordan dagen blev til.

PSI gjorde opmærksom på dagen gennem et banner, som hang på husmuren uden for vores kontor, og som vi også delte et billede af på de sociale medier.

På Bispebjerg og Frederiksberg Hospital blev patienten Per Høgebjerg spurgt, hvad der er vigtigt for ham i mødet med sundhedsvæsenet. Det vigtige for ham var at kunne komme til at danse igen efter sin operation – og hospitalets omgivelser.

Det danske sundhedsvæsen var med til at markere dagen på forskellige måder i 2021. Vi har samlet et udpluk af dem i artiklen ”Sundhedsvæsenet spurgte, hvad der er vigtigt for borgerne: – At jeg kan danse igen”.

De mange danske idéer og erfaringer tager vi løbende med videre i et internationalt netværk om vigtigheden af at spørge: Hvad er vigtigt for dig?

[Se mere på vigtigtfordig.dk](https://vigtigtfordig.dk)

Finansieret af PS grundbevilling

Den internationale patientsikkerhedsdag og Patientsikkerhedsprisen

Det er Verdenssundhedsorganisationen, WHO, der har taget initiativ til World Patient Safety Day den 17. september, der blev afholdt første gang i 2019, hvor PS! samtidig stiftede Patientsikkerhedsprisen. 2021 var WHO's internationale år for sundheds- og plejepersonale. PS! markerede dagen ved at uddele Patientsikkerhedsprisen for tredje gang: til Region Nordjyllands psykosociale beredskab.

Glade modtagere var draget til København på Patientsikkerhedsdagen d. 17/9. Leder af Det psykosociale beredskab i Region Nordjylland Jan Mainz til venstre.

De allerførste prismodtagere Patientambassadørerne var med til at indstille og udvælge årets vinder: Det psykosociale beredskab i Region Nordjylland, som er det psykosociale team, der bl.a. har passet på det corona-pressede sundhedspersonale. Region Nordjylland er gået forrest med at skabe et unikt tilbud, der under epidemien har samlet de mest pressede i sundhedspersonalet op – og forebygget sygemeldinger fra de fleste. Beredskabet er et samarbejde mellem Aalborg Universitetshospital, Regionshospitalet, Psykiatrien og Regionshuset i Region Nordjylland.

Ved en lille højtidelighed i PS!' lokaler blev prisen uddelt af bl.a. Karin Friis Bach, formand for PS!, som i sin tale bl.a. sagde:

”Det sidste halvandet år med covid-19 har været meget udfordrende for patientsikkerheden. I en krisesituation er det af stor betydning, at personalet under det store pres har mulighed for at få den hjælp, de har behov for, for at kunne klare det udfordrende arbejde.”

Direktør Inge Kristensen supplerede: ”Vi skal passe på sundhedspersonalet i en krise, så de kan passe på patienterne. Det fine initiativ og resultater har potentiale til at blive udbredt.”

De fire kriterier, som patientambassadørerne har lagt til grund for udvælgelsen af årets vinder, har været:

- Patientsikkerhed i fokus
- Nytænkning, mod, gennemslagskraft
- Påvist effekt
- Egnethed til spredning

Prismodtagernes initiativ er også beskrevet i bogen om Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19, kapitlet Region Nordjylland: Viden om og erfaringer med psykosocial støtte til ansatte under covid-19-epidemien.

[Se nyhed og video](#)

Finansieret af PS grundbevilling

” Vi skal passe på sundhedspersonalet i en krise, så de kan passe på patienterne. Det fine initiativ og resultater har potentiale til at blive udbredt.

Inge Kristensen, direktør

Andre aktiviteter

PS! inviteres ofte til forskellige aktiviteter, der ligger udenfor projekter, men som sekretariatet vurderer er vigtige at bidrage til som videnskaber. I 2021 er det blevet til mere end 35 oplæg og workshops. Temaerne og målgrupper for disse oplæg varierer fra oplæg for bestyrelsesorganisationer og undervisning på masteruddannelser til oplæg for større nationale og internationale forsamlinger.

I 2021 har PS! bidraget internationalt ved bl.a.

- **World Pride i København om emotionel skade**
- **WHO om nye patientsikkerhedsløsninger**

PS!'s medarbejdere sidder i forskellige fora som styregrupper og Advisory Boards, PS! deltager aktivt og bidrager med vores særlige viden om patient-sikkerhed og forbedringsmetoder. I 2021 har PS! deltaget ved mere end 20 møder bl.a. hos følgende samarbejdspartnere:

I Danmark har PS! holdt oplæg ved konferencer fx:

- **KL's kvalitetskonference**
- **Lægemøde**
- **Dansk Selskab for Almen Medicin**
- **Socialpædagogernes lederkonference**
- **Tænketanken DEA**

- **SundhedsTV**

- **Udvalg for medicinsk udstyr**

- **DEFACTUM**

- **BioMedical Design, Novo Nordisk Foundation Fellowship Programme**

- **Komiteen for Sundhedsoplysning**

- **Styrelsen for Patientsikkerhed**

- **DSKS redaktionsgruppe**

Desuden stiller PS! sig til rådighed for sparring inden for patientsikkerhed og forbedringsmetoder for organisationer og studerende. Disse drøftelser kan resultere i projektansøgninger, hvor PS! indgår.

PS!

Partnerskaber

Nationale samarbejdspartnere

PS! opnår ikke mange resultater alene. Det gør vi i samarbejde og i samspil med andre. Det kan både være med vores bestyrelsesorganisationer, men det kan også være med mange andre aktører både nationalt og internationalt.

PS! samarbejder med en lang række aktører fra det danske sundhedsvæsen om at forbedre patientsikkerheden i sundhedsvæsenet. Det gør vi i vores forskellige projekter, som vi beskriver her, og vi samarbejder med flere – og om mere – end det. Samarbejderne er mange, så her nævnes et udpluk af de aktiviteter, PS! har gennemført med samarbejdspartnere i løbet af 2021:

Selskabet har sammen med Helsingør Kommune, Nordsjællands Hospital og CPI arbejdet på at udvikle et projekt, der skal forbedre sikkerheden og kvaliteten i tværsektorielle forløb med udgangspunkt i feedback fra borgerne. Der er ikke fundet finansiering til projektet endnu.

Selskabet har i samarbejde med Hvidovre Hospital og Aalborg Universitet desuden søgt om midler via Horizon-puljen under EU til at undersøge patientsikkerhedsmæssige konsekvenser ved brugen af kunstig intelligens (AI) i forbindelse med diagnosticering i akutafdelingerne. Projektet er et forskningsprojekt med henblik på at udarbejde politiske guidelines for patientsikkerheden ved brugen af AI. Der afventes svar fra Horizon.

Selskabet har sammen med Nordsjællands Hudgangspunkt og Skåne Sjukhus Nordväst søgt om penge til at undersøge de patientsikkerhedsmæssige implikationer ved en ny telemedicinsk hjemme-indlæggelsesmodel.

Selskabets sekretariat har sammen med Lægeforeningen, Dansk Sygeplejeråd, Dignity og Danske Patienter arbejdet for bedre patientsikkerhed i de danske fængsler og arresthuse. Selskabet har bl.a. udarbejdet et politisk notat om udfordringer og løsninger til at sikre bedre patientsikkerhed. Selskabet har sammen

med Lægeforeningen, Dansk Sygeplejeråd, Dignity og Danske Patienter bragt et debatindlæg i Altinget 8. juni med anbefalinger til en mere patientsikker sundhedsbetjening i fængslerne. Her blev det bl.a. anbefalet, at alle fængsler får elektroniske patientjournaler, og at rapporteringspligten for utilsigtede hændelser også skal omfatte sundhedspersoner i fængsler. Anbefalingerne var en del af baggrunden for en ny politisk flerårssaftale for Kriminalforsorgens økonomi, der bl.a. afsætter penge til at udbrede en elektronisk patientjournal på tværs af Kriminalforsorgens institutioner.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed samarbejder og koordinerer desuden indsatser, projekter, fokusområder, konferencer og undersøgelser med både VIVE, RKKP, DSKS og DSS.

Selskabet yder desuden støtte til studenterorganisation Studerende for Kvalitet og Patientsikkerhed (SKOP) og bidrager til SKOP's årsmøde og månedsmøder med oplæg. SKOP hjælper desuden selskabets sekretariat i forbindelse med Patientsikkerhedskonferencen. Selskabet samarbejder med og yder støtte til Patientambassadørerne

Internationale samarbejder og partnerskaber

PS! indgår i flere internationale partnerskaber, alliancer og netværk.

Selskabets internationale engagement og fokus bidrager med ny viden, metoder og inspiration til i praksis at løse eksisterende udfordringer med patientsikkerheden.

Det internationale arbejde bidrager til, at PS! kan udbrede de flotte resultater og projekter, der foregår i det danske sundhedsvæsen. På den måde fungerer selskabet som et internationalt og nationalt knudepunkt for viden og anvendelse af metoder til forbedring af kvalitet og patientsikkerhed.

Alle samarbejderne bidrager på forskellig vis til at opfylde de fire roller, der er defineret for selskabets arbejde i selskabets strategi: katalysator, integrator, implementator og videnshaver.

Institute for Healthcare Improvement (IHI)

Selskabet har siden 2009 haft en strategisk partnerskabsaftale med Institute for Healthcare Improvement (IHI) fra USA. Partnerskabet har givet selskabet adgang til et stort internationalt netværk med nogle af verdens mest ambitiøse organisationer inden for kvalitet og patientsikkerhed. Her har selskabet kunnet hente ny inspiration og dele erfaringer og resultater fra det danske sundhedsvæsen med et internationalt netværk.

Som et led i det strategiske partnerskab i 2021 har selskabet blandt andet benyttet adgangen til det store internationale netværk til at arrangere en række webinarer, der har haft fokus på at dele internationale erfaringer og læringer med det danske sundhedsvæsen. Nogle af webinarerne har været åben for alle, mens andre har været arrangeret for mindre udvalgte grupper.

I 2021 har selskabet i samarbejde med IHI bl.a. arrangeret flere webinarer med deltagelse af nøgle-

personer fra IHI: Don Berwick, Kedar Mate og Pierre Baker.

Selskabet har desuden benyttet det strategiske samarbejde til at fremlægge selskabets erfaringer med telemedicin og patientsikkerhed. Selskabet har bl.a. fortalt om REMOTE-guiden og projektet om digital kræftopfølgning. Selskabet har ydermere skrevet flere blogindlæg til IHI's hjemmeside. Der er bl.a. skrevet blogindlæg om telemedicin og patientsikkerhed, patientsikkerhed i kriminalforsorgen og mental sundhed for sundhedspersonale.

På den måde er det strategiske samarbejde også med til at understøtte udbredelsen af danske resultater og projekter til et internationalt publikum.

Health Improvement Alliance Europe (HIAE)

En del af partnerskabet med IHI omfatter, at selskabet er medlem af IHI's europæiske alliance – Health Improvement Alliance Europe (HIAE) – som PS! også har været med til at stifte. Den europæiske alliance består af en lang række hospitaler og organisationer fra hele Europa. Traditionelt mødes netværket to gange om året for at dele læring og perspektiver på patientsikkerhed og kvalitet. PS! deltog i 2021's to digitale møder, som bl.a. kom ind på ulighed, børn og unges mentale sundhed, sundhedspersonalets trivsel og bæredygtighed i sundhedsvæsenet.

Under coronapandemien har det ikke været muligt at mødes fysisk, så der er i stedet blevet afholdt en række webinarer. HIAE har desuden organiseret en række arbejdsgrupper, der er centreret omkring forskellige emner, hvor flere af selskabets konsulenter deltager. Der er bl.a. arbejdsgrupper om staff well-being, sikkerhed/tryghed for sundhedsvæsenets ansatte, sammenhæng i sundhedsvæsenet og ulighed i sundhed. I arbejdsgrupperne fremlægger de forskellige medlemsorganisationer, hvordan de arbejder med fx at forbedre sikkerheden for de ansatte i sundhedsvæsenet. Selskabet har i 2021 bl.a. fremlagt den politiske indsats, der er gjort sammen med Dansk Sygeplejeråd, Lægeforeningen, DIGNITY og Danske Patienter om at forbedre de sundhedsmæssige og patientsikkerhedsmæssige forhold i fængslerne.

The Scottish Quality and Safety Fellowship

Selskabet formidler et antal pladser på The Scottish Quality and Safety Fellowship Programme og bistår Danske Regioner med at udvælge danske deltagere til uddannelsen. Uddannelsen henvender sig til klinikere, der arbejder med patientsikkerhed og forbedringer. Uddannelsen faciliteres af NHS Education for Scotland og tager i alt 10 måneder.

IHI National Forum

IHI afholdt 5.-8. december deres traditionelle National Forum. I år var arrangementet virtuelt, og fem ledere og medarbejdere fra Dansk Selskab for Patientsikkerhed, PS! deltog.

Årets Forum med mere end 125 sessioner havde et stærkt fokus på nogle af de områder, der også er højt prioriterede i PS! To store temaer på konferencen var i år medarbejdertrivsel og hjemmebehandling.

Vicedirektør i PS! Vibeke Rischel havde sammen med vice president Frank Federico fra IHI, en session om Framework for Safe, Reliable, and Effective Care, et nyt redskab til evaluering af patientsikkerhedskultur. Redskabet giver en pejling på, hvor man som organisation har styrker og svagheder, og identificerer områder med potentiale for forbedring. Det er udviklet af IHI. Vibeke Rischel fortalte, hvordan redskabet er blevet

oversat til dansk og afprøves og tilpasses på en række danske hospitaler og i de 15 kommuner i I sikre hænder.

Chefkonsulent Bodil Elgaard Andersen deltog med en poster, hvor hun præsenterede resultaterne af ernæringsindsatsen i projektet I sikre hænder.

International Forum for Quality and Safety 2021

Medarbejdere og ledere fra PS! deltog aktivt ved International Forum on Quality and Safety in Healthcare 9.-11. juni 2021 – både som oplægsholdere, moderatorer og konferencedeltagere. Konferencen arrangeres og afholdes af IHI og BMJ.

Repræsentanter fra arrangørerne og udvalgte samarbejdspartnere sad i løbet af konferencen klar til at modtage og svare på spørgsmål direkte fra deltagerne i det virtuelle forum 'Ask the faculty'. Inge Kristensen og Vibeke Rischel repræsenterede PS! og sad klar til at rådgive om og drøfte kvalitet, patientsikkerhed og forbedringsmetoder med deltagere fra hele verden.

PS! bidrog med et oplæg om projektet Sikkert Seniorliv. PS!' konsulenter Bodil Elgaard Andersen og Dorte Lee præsenterede metode, proces og resultater af projektet under overskriften 'Building care with the community'. Sikkert Seniorliv, der blev afsluttet i 2019, havde til formål at identificere ældre borgere i risiko for depression og har blandt andet gjort brug af fællesspisning som et redskab til at komme ensomhed blandt ældre til livs.

På konferencens sidste dag afholdt PS! en virtuel huddle for konferencens danske deltagere. Dette gav mulighed for fælles refleksion og anbefalinger af de oplæg, som deltagerne fandt særligt inspirerende på årets konference.

Latin American Forum on Quality and Safety in Healthcare

Ved den latinamerikanske pendant til International Forum 1.-5. november 2021 deltog vicedirektør Vibeke Rischel med et virtuelt oplæg om relationen mellem folkesundhed og patientsikkerhed, hvor hun blandt andet præsenterede arbejdet med projekt Sikkert Seniorliv.

8

PS!improve

PS!

PS!improve

PS!improve er en virksomhed, der er udsprunget og 100% ejet af Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Den beskæftiger sig med tre indsatsområder: Kurser og uddannelser, kapacitetsopbygning og konsulenttydelser. PS!improve er et not-for-profit ApS, og et eventuelt overskud af virksomhedens aktiviteter bliver ført tilbage til Dansk Selskab for Patientsikkerheds almene formål.

Hvornår er et enkelt højt eller lavt datapunkt et udtryk for et fald eller forbedring af kvalitet? Og hvornår er det bare en tilfældig variation? Nøglen er data over tid. Undervisning i kontrol- og seriediagrammer er en del af PS!improves palet indenfor kompetenceudvikling og konsulenttydelser. Her er det chefkonsulent Arjen Peter Stoop.

Siden etableringen i januar 2018 har opgaverne i PS!improve udelukkende været drevet af efterspørgslen på kompetencer til forbedringsarbejde i regioner og kommuner. Men organisationen har nu opbygget så meget erfaring med at udbyde og eksekvere inden for de tre indsatsområder, at der i 2021 var grundlag for at sætte nyt fokus på konsolidering.

Det er sket igennem PS!improves særlige indsatsområder for 2021:

- **Etablering af et Advisory Board for uddannelser og kurser**
→ I efteråret 2021 blev der sammensat et Advisory Board, som giver rådgivning og input til vores uddannelser og kurser. Første møde blev afholdt i november 2021, og indsatsområdet er dermed opfyldt.
- **Standardisering af evalueringer på tværs af uddannelserne mhp. intern evaluering**
→ Dét mål blev indfriet i juni 2021, hvor alle vores evalueringer nu er bygget op om de samme seks spørgsmål.
- **Fortsat optimering af interne processer omkring udvikling af tilbud og samarbejdstaler**
→ Målet er indfriet, da vi løbende udvikler vores tilbud – vi har fx afholdt et virtuelt hold forbedringsledelse efter et nyt koncept, som bliver evalueret og videreudviklet.

Derudover er der sket en udvikling inden for ledelse af forbedringsarbejde og udvidelse af samarbejdet med formaliserede uddannelsesinstitutioner.

Det gør vi for at opfylde målsætningen for PS!improves aktiviteter i 2021: at fastholde positionen som kompe-

tence-centrum for forbedringsvidenskab i Danmark med de førende uddannelser inden for området og at være den foretrukne samarbejdspartner for kommuner og regioner, som ønsker at forbedre kvalitet og opbygge kapacitet.

PS!improves aktiviteter har i første halvår af 2021 været påvirket af den fortsatte coronapandemi, men i modsætning til situationen i foråret 2020 har det været muligt at tilpasse de planlagte aktiviteter, der i vid udstrækning er gennemført virtuelt, og der er kun i mindre omfang sket udskydelser af aktiviteter og aflysninger. Fra august har situationen fortsat været usikker, og flere arrangementer er med kort varsel blevet ændret fra fysiske arrangementer til virtuelle, hvilket har gjort en del af planlægningen ressourcetung. Der har været begrænset tilslutning til Flow-kurset, ligesom FRAM-kurset har været udsat af samme grund.

Vores konsulenter har siden coronapandemiens begyndelse fået opbygget kompetencer i at undervise og facilitere på virtuelle platforme og fundet måder, hvor undervisningen fortsat kan være interaktiv og deltagerinvolverende. Endelig har vi opbygget en særlig teknisk kompetence i at afholde virtuelle arrangementer og hjælpe deltagerne på afstand i at benytte de virtuelle platforme. Det er en konstant lærings- og forbedringsproces, hvor vi igennem 2021 har optimeret den virtuelle undervisning ved at søge inspiration udefra og ved at sparre og dele erfaringer med hinanden.

Mængden af aktiviteter i PS!improve har i løbet af året været lidt lavere end forventet ved årets start. Ikke desto mindre har PS!improve i 2021 nået langt de fleste af de mål, der blev opstillet i begyndelsen af 2021.

[Læs mere om PS!improve](#)

PS!improve

Advisory Board for uddannelser

2021 blev året, hvor PS!improve for første gang fik eksterne til at sætte vores uddannelser og kurser under lup. I sensommeren 2021 blev Advisory Boardet for uddannelser oprettet med ni eksterne medlemmer, og det første møde blev holdt virtuelt 7. oktober.

Advisory Boardet er oprettet ud fra en ambition om at fastholde det høje niveau i uddannelserne og udbygge porteføljen, så vi fortsat kan bidrage til at opbygge kapacitet i forbedringsmetoder og styrke kompetencer til at forbedre patientsikkerhed og kvalitet i sundhedsvæsenet og tilgrænsende sektorer. Medlemmer af Advisory Boardet er udpeget, så de samlet kan bidrage med vinkler fra forskellige aftagere og sektorer og har erfaring og ekspertviden i forbedringsmetoder. Advisory Boardet består derudover af to kursusledere fra PS!improve og har vicedirektøren som formand.

Advisory Boardet bliver inddraget ved udviklingen af nye og eksisterende uddannelser. Det giver også rådgivning og sparring om andre spørgsmål, der drejer sig om uddannelsesområdet. Som udgangspunkt afholder Advisory Boardet virtuelle møder to gange årligt.

[Læs mere om Advisory Boardet](#)

Uddannelser

PS!improve udbyder en række uddannelser, der opbygger kapacitet i forbedringsmetoder og styrker sundhedsprofessionelles kompetencer i at udvikle patientsikkerheden. PS!improve har i 2021 udbudt følgende uddannelser og kurser:

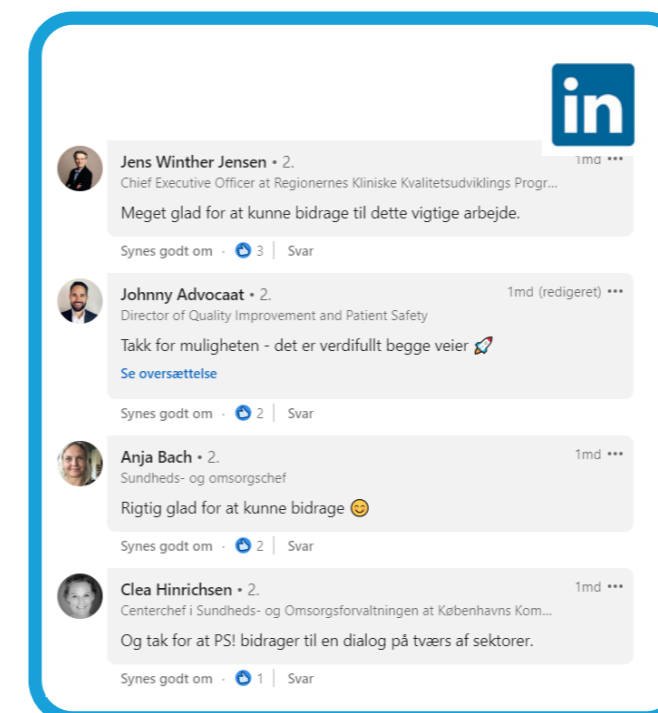
- **Forbedringsagentuddannelsen**
- **Forbedringscoachuddannelsen**
- **Kursus i forbedringsledelse**
- **Funktionel Resonans Analyse Metode (FRAM)**
- **Kursus i håndtering af flow i sundhedsvæsenet**

Læs mere om de enkelte uddannelser

Vi vil gerne udvikle uddannelser med afsæt i evaluering af deltagernes læring (før- og eftermåling på uddannelsen). Der er foretaget enkelte justeringer i forbedringsagentuddannelsens indhold, og uddannelsen er på dagsordenen til mødet i Advisory Board, hvor input til justeringer vil blive drøftet.

De ni medlemmer af Advisory Boardet er nøje udvalgt, så de i fællesskab bidrager med alle relevante perspektiver, der kan styrke PS!improves uddannelser og kurser.

Fire medlemmer kommenterede PS!' opslag på LinkedIn om offentliggørelsen af Advisory Boardet.

” Som kursist hos os kan man være sikker på, at man får den højeste kvalitet. Derfor får vi rådgivning og input fra vores Advisory Board, som hjælper med at sætte ramme og retning i forhold til relevans og ambitioner, som afspejler behov, ønsker og forventninger hos kursister og deres arbejdsgivere.

Vibeke Rischel, vicedirektør

Forbedringsagent-uddannelsen

PS!mprove uddanner forbedringsagenter i Danmark, som kan iværksætte og lede ambitiøst forbedringsarbejde, der kan føre til markante forbedringer i sundhedsvæsenet for patienter og borgere.

Uddannelsen optager klinikere/fagfolk og kvalitets- og patientsikkerhedsfolk, som i dag arbejder med og leder forbedringsarbejde i praksis, og som ønsker at øge deres viden og kompetencer i at gennemføre og facilitere forbedringsarbejde.

I 2021 har vi haft mål om at udbyde to åbne hold, hvilket er blevet indfriet med et tilfredsstillende antal deltagere. Der er endda påbegyndt to hold ekstra, og dermed er der startet fire forbedringsagenthold op i 2021, med deltagerantal på hhv. 21, 25, 24 og 13 (Nykøbing Falster Sygehus).

Det har desuden været et mål for 2021 at imødekomme efterspørgslen for særhold til enkelte samarbejdspartnere. Dét mål er også blevet indfriet, da der er indgået aftale med Københavns Kommune om et hold og med Nykøbing Falster Sygehus om et hold – begge hold er i gang.

I 2021 er i alt 74 nye forbedringsagenter uddannet. I alt er der uddannet 680 forbedringsagenter, siden uddannelsen første gang blev udbudt i 2013.

Der er afsluttet fire hold i 2021, som bl.a. har svaret følgende i den efterfølgende afsluttende evaluering (i alt 46 deltagere har svaret): Spørgsmål: Vil du anbefale uddannelsen til andre?

Spørgsmål 1: Hvor tilfreds var du alt i alt?

	FA 20 (10 SVAR)	FA 21 (16 SVAR)	FA 22 (14 SVAR)	FA 23 (6 SVAR)
MEGET UTILFREDS	1	0	0	0
UTILFREDS	1	1	1	0
NOGENLUNDE	0	10	6	3
TILFREDS	5	4	4	2
MEGET TILFREDS	2	1	3	1
VED IKKE	0	0	0	0

Spørgsmål: Vil du anbefale uddannelsen til andre?

	FA 20 (10 SVAR)	FA 21 (14 SVAR)	FA 22 (14 SVAR)	FA 23 (6 SVAR)
JA	10	5	7	4
NEJ	0	0	1	0
MÅSKE	0	9	6	2

Andelen af deltagere på Forbedringsagentuddannelsen, der svarer "tilfreds" eller "meget tilfreds" er i 2021 lidt lavere end ønsket. Dette skyldes bl.a. at alle hold på Forbedringsagentuddannelsen i 2021 har været påvirket af coronasituationen. Både i form af undervisning, der blev omlagt til virtuel undervisning og i forhold til deltagernes mulighed for at arbejde med deres projekter undervejs. Alle hold, der har fået omlagt undervisning til virtuel undervisning, har fået tilbudt en ekstra undervisningsdag.

Spørgsmål 4: Hvad var særlig godt ved Forbedringsagentuddannelsen?

At det har kunnet lade sig gøre at deltage i en uddannelse, samtidig med, at det har været muligt at passe mit eget arbejde. Jeg er også meget tilfreds med den tilgang, som undervisere/vejledere har brugt, da den i stor grad har været baseret på positiv psykologi.

DELTAGER FRA FA20

Vi har nu en solid værktøjskasse med konkrete forbedringsmetoder og redskaber.

DELTAGER FRA FA22

Forbedringscoachuddannelsen

PS!mprove uddanner forbedringscoaches i Danmark, som kan lære andre at gennemføre ambitiøst forbedringsarbejde, der kan føre til markante forbedringer i sundhedsvæsenet for patienter og borgere.

Målgruppen er tidligere deltagere på Forbedringsagentuddannelsen og andre med tilsvarende niveau af viden, forståelse og færdigheder inden for forbedringsvidenskab.

Målet for 2021 var at udbyde to åbne hold. Målet er indfriet, da der er udbudt to hold i 2021 – hold 6 er afsluttet i efteråret samme år, og hold 7 afsluttes i januar 2022. Desuden er to udskudte hold fra 2020 for henholdsvis Region Midtjylland Psykiatri (hold 4) og DEFACTUM (hold 5) blevet afsluttet i 2021.

I 2021 er i alt 42 nye forbedringscoaches uddannet. Siden uddannelsen blev etableret i 2019, er der i alt uddannet 87 forbedringscoaches.

Spørgsmål: Hvor tilfreds er du alt i alt med uddannelsen?

	COACH HOLD 4 (12 SVAR)	COACH HOLD 5 (12 SVAR)	COACH HOLD 6 (7 SVAR)
MEGET UTILFREDS	0	2	0
UTILFREDS	0	0	0
NOGENLUNDE	4	1	1
TILFREDS	5	4	2
YDERST TILFREDS	4	5	4
VED IKKE	0	0	0

Coachhold 4 blev grundet coronasituationen gennemført som et virtuelt forløb. Det fremgår af evalueringen, at dette har medvirket til en lavere tilfredshed. Hold 5 og 6 er gennemført normalt, og her er der en større tilfredshed blandt deltagerne.

Spørgsmål: Vil du anbefale uddannelsen til andre?

	COACH HOLD 4 (12 SVAR)	COACH HOLD 5 (12 SVAR)	COACH HOLD 6 (7 SVAR)
JA	12	12	7
NEJ	0	0	0
MÅSKE	0	0	0

Spørgsmål: Hvad har været det bedste ved uddannelsen?

At få nogle teorier på, hvad der betyder noget i coach-rollen. At vi bliver skarpere på at se forskellen mellem at delegere i forbedringsarbejde og så coach-rollen

DELTAGER, FORBEDRINGS COACH HOLD 4

Dygtige, inspirerende undervisere og plads i programmet til gode dialoger og refleksioner med de andre deltagere.

DELTAGER, FORBEDRINGS COACH HOLD 5

Det var nok i virkeligheden vekselvirkningen mellem oplæg, gruppearbejde, egne refleksioner mv. God og brugbar litteratur – har virkelig brugt "Spørg – kunsten at spørge ydmygt" meget.

DELTAGER, FORBEDRINGS COACH HOLD 6

Kursus i forbedringsledelse

Mellemledere, som har ledelses- og personaleansvar i frontlinjen, har en særlig vigtig rolle i at drive forbedringer. PS!mprove tilbyder et forløb til organisationer og enheder, der ønsker, at mellemledere forbedrer deres kompetencer mhp. at støtte og levere forbedringsarbejde.

Der er i 2021 gennemført en tredages mellem-leder-uddannelse med Varde og Brøndby kommuner, som var udskudt fra 2020. I 2021 er der indgået aftaler med

Thisted, Horsens og Helsingør kommuner om mellemlederuddannelse.

Et mål for 2021 gik på at udvikle og afprøve et virtuelt kursus i forbedringsledelse for mellemlidere. Målet er indfriet, da et virtuelt kursus med seks moduler blev afholdt med mellemlidere fra de 15 kommuner i forbedringsprogrammet I sikre hænder.

Det har derudover også været et mål at udvikle et diplommodul i forbedringsledelse sammen med en professionshøjskole. Der er udviklet og udbudt et diplommodul med Absalon, men der har ikke været tilstrækkelige tilmeldinger til at gennemføre kurset.

De to kommuner har bl.a. svaret følgende i den efterfølgende evaluering:

Spørgsmål: Hvor tilfreds er du alt i alt med uddannelsen/kurset?

	VARDE (12 SVAR)	BRØNDBY (10 SVAR)
MEGET UTILFREDS	1	0
UTILFREDS	1	0
NOGENLUNDE	3	5
TILFREDS	5	1
YDERST TILFREDS	1	4
VED IKKE	1	0

Spørgsmål: Vil du anbefale uddannelsen/kurset til andre?

	VARDE (12 SVAR)	BRØNDBY (8 SVAR)
JA	9	3
NEJ	0	0
MÅSKE	3	5

Spørgsmål: Hvad var særligt godt ved uddannelsen?

Træning i at anvende en systematisk model til forbedringsarbejde – uanset om det drejer sig om patientsikkerhed eller medarbejderudvikling.

DELTAGER FRA VARDE KOMMUNE.

At det foregik sammen med mine lederkolleger og vi fik et fælles sprog

DELTAGER FRA BRØNDBY KOMMUNE.

Funktionel Resonans Analyse Metode (FRAM)

Funktionel Resonans Analyse Metode (FRAM) er en metode til at forstå det daglige arbejde, som det faktisk udføres i al sin kompleksitet i sundhedsvæsenet. Efter endt uddannelse har kursisterne bl.a. fået indsigt i den forståelsesramme, som i litteraturen kaldes Sikkerhed-II. Kurset blev for første gang udbudt af PS!mprove i samarbejde med Region Syddanmark i 2020.

Kurset er for medarbejdere og ledere i sundhedsvæsenet, der ønsker at forstå, hvorfor utilsigtede hændelser kan ske, selvom der ikke er sket en fejl, og hvordan arbejdet kan understøttes, så endnu flere ting går godt. Målgruppen er fx risikomanagere, risikoansvarlige, kvalitetskoordinatorer, konsulenter, ledere og klinisk personale, der arbejder med at øge patientsikkerheden i de daglige rutiner.

Der har i 2021 været afholdt ét virtuelt hold, FRAM hold 2, hvor alle 20 tilmeldte fik kursusbeviser. Målet var oprindeligt at udbyde to hold i 2021, men det andet hold er blevet udskudt til 2022 grundet coronapandemien.

Undervisningen på FRAM hold 2 er gennemført som virtuel undervisning, og på trods af omlægningen er der en høj grad af tilfredshed med forløbet.

Spørgsmål: Hvor tilfreds var du generelt med FRAM-kurset?

	FRAM HOLD 2 (14 SVAR)
MEGET UTILFREDS	1
UTILFREDS	0
NOGENLUNDE	0
TILFREDS	8
YDERST TILFREDS	5

Spørgsmål: Vil du anbefale kurset til andre?

	FRAM HOLD 2 (14 SVAR)
JA	14
NEJ	0
MÅSKE	0

Spørgsmål: Hvad var de tre vigtigste ting, som du tager med dig?

Sparring med kolleger, vejledning ved undervisere, forskelle og ligheder på tværs af sektorer i arbejdsgange. Brug af WAI og WAD i min sagsbehandling. Tydeliggørelse af den komplekse hverdag, vi agerer i. Selv om jeg ikke vil lave en FRAM-analyse "ved hver sagsbehandling" – men vil gå til sagsbehandlingen med "FRAM-metoden baghovedet".

DELTAGERE PÅ FRAM-HOLD

Dansk Selskab for Patientsikkerhed var vært ved det første møde i et nyt landsdækkende netværk for alle, der arbejder med analysemetoden FRAM. Det er meningen, at netværket skal udvikle sig, og det første møde i efteråret gav en rigtig god baggrund for det videre arbejde (se side 40).

Kursus i håndtering af flow i sundhedsvæsenet

Flow handler om at skabe sikre og sammenhængende forløb for borgere og patienter. Kurset er målrettet personale, der arbejder med at tilrettelægge udredning og behandling i sundhedsvæsenet. På kurset får deltagerne viden og værktøjer til at reducere ventetid, øge effektiviteten, reducere variation, øge forudsigelighed, lave bedre prognoser og øge afstemning mellem kapacitet og efterspørgsel.

Kurset blev for første gang afholdt i 2020, og målet for 2021 var at udbyde to åbne hold. Der blev udbudt to hold i 2021, men kun det ene er blevet oprettet, da der ikke har været tilstrækkelige deltagere. Flow hold 2 havde 8 deltagere og blev afsluttet i april.

Uddannelsens form og indhold drøftes med Advisory Boardet med henblik på at vurdere, om der skal laves tilpasninger.

Spørgsmål: Hvor tilfreds var du generelt med kurset i Flow?

	FLOW HOLD 2 (7 SVAR)
MEGET UTILFREDS	0
UTILFREDS	0
NOGENLUNDE	0
TILFREDS	1
YDERST TILFREDS	6
VED IKKE	0

Indholdet på Hold 2 på flowkurset er tilpasset på baggrund af evalueringerne af hold 1. Det fremgår af evalueringen, at denne justering har været god, og deltagerne har givet udtryk for en høj tilfredshed.

Spørgsmål: Vil du anbefale kurset til andre?

	FLOW HOLD 2 (5 SVAR)
JA	4
NEJ	0
MÅSKE	1

Spørgsmål: Hvad fungerede godt i undervisningen?

Vekselvirkning mellem oplæg, øvelser og drøftelser var god. Teams-plattformen fungerede godt. Teknikken var upåklagelig og det var en god service, at Carina var med. Liv og Arjens parløb fungerede rigtig godt. Det var rart, at vi ikke var flere på holdet, end at vi kunne drøfte og sparre med hinanden.

DELTAGER FRA FLOW HOLD 2.

Kapacitetsopbygning

PS!mprove samarbejder med sygehuse, regioner, kommuner og individuelle institutioner om at opbygge kapacitet i forbedringsarbejde og forbedringsledelse. Målet er at forbedre og fastholde patientsikkerhed og kvalitet af ydelser til borgere, hovedsageligt indenfor social- og sundhedsområdet.

PS!mprove bistår med at implementere konkrete praksisnære og meningsfulde forbedringer samt med udviklingen af patientsikkerhedskulturen i organisationen. Kapacitetsopbygningen tilrettelægges altid i et samarbejde, så den tilpasses den enkelte organisations behov. Ydelsen sætter organisationen i stand til selv at stå for drift og udvikling af forbedringsarbejde og kapacitetsopbygning.

PS!mprove har bidraget i mere end otte forskellige samarbejder omkring kapacitetsopbygning i 2020, der bl.a. omhandler:

- **NAU-fellow-programmet**
- **Sikkert OP-flow (reducere antal af patienter, hvis operation aflyses)**
- **Uddanne medarbejdere og mellemledere i flere kommuner til at drive og lede forbedringsprojekter**
- **Uddannelse i forbedringsmodellen**
- **Forbedringsvejlederuddannelse**

Derudover er der lavet aftaler om kapacitetsopbygning med Ringkøbing-Skjern Kommune og Helsingør Kommune.

Konsulenttydelser

PS!mprove løser konsulenttydelser af forskellig art, hvor der samarbejdes med sygehuse, regioner, kommuner og enkeltinstitutioner. PS!mprove's mål er at være den foretrukne samarbejdspartner for kommuner og

regioner, som ønsker at forbedre kvalitet og opbygge kapacitet. PS!mproves særlige kompetencer inden for patientsikkerhed og forbedringsarbejde medvirker til bedre kvalitet for borgerne.

PS!mprove har vundet et udbud inden for implementering og læringsforløb omkring demens for landets kommuner. Der er afviklet foreløbig fire forløb i efteråret 2021. PS!mprove samarbejder med Nationalt videnscenter for demens og Durewall.

PS!mprove har vundet et udbud under Sundhedsstyrelsen med henholdsvis meget og yderst tilfredsstillende opfyldelse af udbudskriterierne. PS!mprove samarbejder med to underleverandører på aftalen: Nationalt Videnscenter for Demens og Durewall. Aftalen omfatter en række implementerings- og læringsforløb omkring demens for landets kommuner i 2021 - 2024. Der er afviklet fire forløb i to kommuner i efteråret 2021, som er evalueret positivt.

PS!mprove har også løst forskellige konsulentopgaver:

- **Opgave for University College Lillebælt: Læringsmateriale om mental sundhed for nyuddannede, blandt andet en video**
- **Evaluering af e-læring vedrørende selvmordsforebyggelse for Region H**
- **Sparring ift. opbygning af kvalitetsorganisation og kapacitetsopbygning for Rudersdal Kommune**
- **RKKP – undervisning og coaching i datadrevet ledelse.**

PS!

Kommunikation og presse

Kommunikation og presse

Viden og kommunikation er et af PS!' fem strategiske fokusområder. Det er en del af vores strategi at indsamle og sprede dansk og international viden, erfaringer og idéer på tværs af sundhedsvæsenet og i den brede offentlighed.

En del af dette arbejde foregår via vores egne kommunikationskanaler: hjemmeside, egne nyhedsbreve og profiler på sociale medier, men vi kommunikerer og debatterer også via nyhedsmedier og fagblade.

Vores kommunikation tager altid afsæt i vores kerneopgave og tager udgangspunkt i at understøtte de særlige indsatsområder og strategien i øvrigt. Som en del af den strategiske kommunikation i Dansk Selskab for Patientsikkerhed arbejder vi ud fra disse centrale principper:

- **Vi er kritiske og sætter fingeren på de væsentligste udfordringer for patientsikkerheden, men vi er samtidig konstruktive og løsningsorienterede.**
- **Vi kan godt mene noget, men vi ved først og fremmest noget.**
- **Vi går altid ud fra, at alle har de bedste intentioner – det gælder både personale, patienter og pårørende.**

Både selskabets ansatte, samarbejdspartnere og bestyrelsesmedlemmer har været afsendere på debatindlæg m.m. om centrale dagsordner indenfor patientsikkerhed.

Debatindlæg

PS! har fx været afsender på mange debatindlæg – enten alene eller med andre om bl.a.:

- **Hvorfor der skal tages et opgør med stramningerne i tilsynet med sundhedsvæsenet**
- **Om at lytte til patienten og diagnosefejl, med afsæt i DR's tema om kødædende bakterier**
- **Krænkelser af LGBT+**
- **Afviste henvisninger**
- **Dårlig patientsikkerhed i fængslerne**
- **Ældrestrategi og sundhed**
- **Bogen om sundhedsvæsenet og covid – hvad har vi lært?**
- **Fejl i sundhedsvæsenet**

Og flere endnu.

Klummer og blogindlæg

Direktør Inge Kristensen er fast klummeskribent i Kommunal Sundhed (i regi af Dagens Medicin), hvor hun i 2021 bl.a. har taget emner op som fx hvad I sikre hænder kan lære kommuner om borgernes sikkerhed, demens, læringer fra covid og personalemangel. PS! har leveret et blogindlæg om patientsikkerhed i fængslerne til IHI's nyhedsbrev, der har over 175.000 modtagere fra hele verden):

[Læs blogindlægget](#)

PS! i medierne

PS! har også jævnlige leveret både medvirken i medier, henvisning til baggrundsmateriale, kilder, cases og dokumentation til journalister om emner som fx fejludvalgte, medicinfejl, covid-vacciner, covid-krisen, "second victim" og psykologisk tryghed samt klager og travlhed på hospitaler.

Bogen "Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19" blev omtalt og anmeldt i flere medier, ligesom vi fik debatindlæg i Altinget og Dagens Medicin. Ift. kødædende bakterier hjalp vi Patientambassadørerne med at sætte fokus i BT på hvordan borgere får stillet de livsvigtige spørgsmål i en akut situation.

Det almene tema fra Klar til samtalen om en værdig død uden overbehandling for gamle og/eller svækkede mennesker har haft stor gennemslagskraft med flere artikler og debatindlæg i diverse landsdækkende medier.

Patientsikkerhedsprisen trak en del omtale i nordjyske medier, da vinderne var fra denne region.

Projekterne I sikre hænder, Mental Sundhed, Vigtigt for dig og Medicinsikre botilbud også været interessante, både for fagmedier og i lokale/regionale medier. Se i øvrigt under de enkelte projekter.

Inge Kristensen har som talsperson også medvirket til to TV-dokumentarserier på DR og TV 2 og flere podcasts, hhv. Opråb fra sygehuset og Kødædende bakterier.

Statistik og trafik

Følgende tal er med visse forbehold, da der kan være forskellige måder, programmer opsamler data på, ligesom inkognito browsere og fravalg af cookies påvirker, hvilke data der er tilgængelige. Data giver trods alt et indtryk af trafikken på vores digitale medier i 2021.

Patientsikkerhed.dk

Vi har i 2021 haft 67.113 brugere på hjemmesiden, der i alt har besøgt os 99.413 gange. Til sammen har de set 177.403 sider. Samlet set er det en stigning på mere end 5% i både besøg og sidevisninger. Ca. 60% af brugerne finder ind til på hjemmesiden via søgemaskiner. En lige så stor andel læser med fra en pc, men ca. 40% læser på mobilen (og for 7 ud af 10 er det en iPhone).

De mest populære områder på hjemmesiden er:

- 1) **Forsiden**
- 2) **Forbedringsmodellen**
- 3) **Artikel: Kræftdiagnose blev forsinket to måneder (fra 2019)**
- 4) **ISBAR**
- 5) **Hej Sundhedsvæsen**
- 6) **Patientkonferencen 2021**
- 7) **Om os**
- 8) **Metoder og materialer**
- 9) **Bog - hvad har vi lært? (side om "covid-19-bogen")**
- 10) **Patient 21 – programmet**

De 5 mest læste artikler fra 2021 er:

- 1) **Ny bog: Hvad har sundhedsvæsenet lært af covid-19? (nyhed om bogen)**
- 2) **Sæt X til konference i april 2022: Bob Klaber er hovednavn**
- 3) **Webinar: Hvilken betydning har coronapandemien for patientsikkerheden i sundhedsvæsenet?**
- 4) **Nedtællingen til Patientsikkerhedskonferencen 2021 er begyndt**
- 5) **Webinar: Hvad skal ledere kunne for at skabe en kultur, der fremmer patientsikkerhed og kvalitet? (med Don Berwick)**

Nyhedsbreve

Vi har i løbet af 2021 udsendt 12 generelle PSI-nyhedsbreve og tre særlige nyhedsbreve om Patientsikkerhedskonferencen, der har en gennemsnitlig åbningsprocent på 39,52%, hvilket er en stigning på 3,5% fra året før.

Vi er meget tilfredse, da det er en åbningsrate højere end gennemsnittet på tværs af brancher og virksomheder (som var 21% i oktober 2019) – iflg. en undersøgelse fra nyhedsbrevplatformen Mailchimp.

Vores mest populære nyhedsbrev havde en åbningsprocent på 55% og blev udsendt den 18. november. Det var et særligt konference-nyhedsbrev, som vi sendte en uges tid efter konferencen, hvor der var forskelligt indhold som en multimedie-artikel med højdepunkter fra konferencen, artikel med video af keynotes, billeder og highlight fra sociale medier.

Nyhedsbrevet blev stærkt efterfulgt af to andre almindelige nyhedsbreve med en åbningsprocent på 43 og 44.

Emnelinjen på nr. 2 nyhedsbrev lød: "Eksklusivt webinar om ledelse, "Kindness er i kernen af det, vi gør", Ny guide skal styrke videokonsultationer i almen praksis".

På tredjepladsen kom nyhedsbrevet med overskrifterne: "Tilmelding åben til Patientsikkerhedskonferencen 2022, Ny rapport om digital kræft-opfølgning, Opskrift på 3,5 år med én medicinfejl".

Ved udgangen af 2021 havde nyhedsbrevet 2.681 modtagere.

Fagligt Nyt

Nyhedsbrevet Fagligt Nyt holder læserne orienteret om de seneste nationale og internationale forskningsresultater, begivenheder, trends og meninger inden for patientsikkerhed. Nyhedsbrevet har knap 600 abonnenter. I 2021 er der udsendt fem numre af Fagligt Nyt.

Nyhedsbrevet har generelt en høj åbningsrate på omkring 50% og en klikrate på 20-25%, hvilket tyder på stor interesse for indholdet.

[Se Fagligt nyt](#)

Sociale medier

Dansk Selskab for Patientsikkerhed er aktiv på de sociale medier Twitter og LinkedIn.

På LinkedIn rundede vi i slutningen af august 10.000 følgere, og havde ved årets udgang fået 25% flere følgere ift. året før og dermed en følgerskare på 10.825. I årets løb er vores opslag på LinkedIn nået op på lidt over 580.000 eksponeringer, hvilket betegner det antal gange, brugere har set opslag fra Dansk Selskab for Patientsikkerhed. Det svarer til en stigning på 45% fra året før.

I 2021 steg vores aktivitet fra året før på Twitter med 26%, da vi nåede op på 492.400 eksponeringer. Ved udgangen af 2021 havde vi 5.301 følgere, da vi i løbet af året fik 268 nye følgere, hvilket er en stigning på 5,4%.

Marts, september og december er de måneder, hvor vi er nået ud til flest brugere på Twitter og LinkedIn. Det skyldes i høj grad Patientsikkerhedsugen i marts, lanceringen af bogen Kvalitet og patientsikkerhed under covid-19 i september og PSI' julekalender i december.

Top-tweet opnåede 33,9 t eksponeringer

Over 100 personer i og omkring sundhedsvæsenet har i en spritny bog opsamlet viden og erfaringer med **#kvalitet** og **#patientsikkerhed** under **#covid19dk**. Bogen giver et historisk indblik i, hvordan samfundet agerede under krisen. **#coronalærteos #sundpol**
patientsikkerhed.dk/bog-hvad-har-v...
pic.twitter.com/SHp6JXQBLm

Hele 33.900 eksponeringer fik top-tweetet på Twitter 2021.

Dansk Selskab for Patientsikkerhed
10.938 følgere
3md. • Redigeret •

Tak for en spændende Patientsikkerhedskonference 2021 - #Patient21 om fremtidens udfordringer.

Vi havde glædet os længe til igen at samles om patientsikkerhed, kvalitet og udvikling i det danske sundhedsvæsen

Tak for de seneste to dages god og indholdsrig konference, tak til programkomiteen og bestyrelsen, til Patientsikkerhedsrådet og patientambassadørerne, til medarbejderne i PSI, til de mange dygtige oplægsholdere - og ikke mindst - de engagerede deltagere.

Også tak for fødselsdagshilsnerne - der kommer mere om fejringen af 20 år med fokus på patientsikkerhed.

Vi ses igen i 2022 til:
International Forum, 30. marts - 1. april
Patientsikkerhedskonferencen, 25. og 26. april

Vel mødt!

[#patientsikkerhed #sundpol](#)

Du og 173 til
 6 kommentarer

På LinkedIn klarede dette opslag sig bedst i 2021 med 9.563 eksponeringer.

Udsendelse af materialer

Vi har forskellige materialer til rådighed, som kan bestilles ved sekretariatet. Det drejer sig om ISBAR-blokke og lommekort (tjeklister til sikker mundtlig kommunikation) og Sig frem-materialer.

Sig frem er et redskab, der er beregnet til at fremme dialog og samarbejde mellem patienter og sundhedsprofessionelle. Materialet består af postkort, postkasse og plakat.

I 2021 har vi afsendt 3700 Sig Frem-postkort uden beregning til forskellige sygehusafdelinger. Pt. overvejes det, hvordan materialet kan stilles til rådighed fremover.

ISBAR er en tjekliste til sikker mundtlig kommunikation om borgerens helbredstilstand og patientbehandling. Det er et dialogværktøj, der hjælper med at sikre klare arbejdsgange for overleveringer, så alle relevante informationer deles.

Materialet er udviklet af Dansk Selskab for Patientsikkerhed, og det består af A6-blokke (50 sider) og laminerede lommekort. Vi sælger materialerne, hvis man som minimum bestiller 10 ISBAR-blokke eller lommekort. Det har 43 steder benyttet sig af i 2021. I alt har vi udsendt 1315 ISBAR-blokke og 1015 lommekort.

Om Dansk Selskab for Patientsikkerhed

BESTYRELSEN

Formand

Karin Friis Bach

Formand for Sundhedsudvalget,
Danske Regioner

Næstformænd

Camilla Rathcke

Formand

Lægeforeningen

Jens Kristian Hedegaard

Byrådsmedlem og formand for
Social- og Sundhedsudvalget,
Holstebro Kommune
Repræsenterer KL

Kasserer

Dorthe Boe Danbjørg

Næstformand

Dansk Sygeplejeråd

Øvrige bestyrelsesmedlemmer

Torben Klitmøller Hollmann

Fomand for social- og
sundhedssektoren
FOA

Klaus Lunding

Formand for Danske Patienter

Jacob Isøe Klærke

Regionsrådsmedlem i Region
Midtjylland

Repræsenterer Danske Regioner

Jesper Gulev Larsen

Formand for Danmarks
Apotekerforening

Peter Huntley

Direktør

Medicoindustrien

Vakant

Danske Handicaporganisationer

Henrik Vestergaard

Viceadm. direktør,

Lægemiddelindustriforeningen

Pernille Beckmann

Borgmester, Greve Kommune

Repræsenterer KL

PATIENTSIKKERHEDSRÅDET

Patientsikkerhedsrådet arbejder
for at forebygge fejl og skader samt
udbrede viden om patientsikkerhed
i det danske sundhedsvæsen.
Rådet er nedsat af PS! og fungerer
som et uafhængigt rådgivende
organ for selskabets bestyrelse.

Medlemmer er udpeget af
organisationer med faste pladser,
medlemmer, der er valgt eller
udpeget af bestyrelsen og
medlemmer, der er valgt på
generalforsamlingen.

[Se alle medlemmer](#)

RESSOURCER

PS! har en grundfinansiering fra
Danske Regioner og regionerne,
KL og kommunerne samt medlems-
kontingenter. I 2021 blev PS!
aktiviteter derudover finansieret af
bidrag fra puljer og fonde, herunder
fra Sundhedsministeriet,

Helsefonden, Fremfærd,
Innovationsfonden, Velliv
Foreningen.

PS!improve er et anpartsselskab
ejet 100% af Dansk Selskab for
Patientsikkerhed. PS!improve driver
kursus- og konsulentvirksomhed.
Overskuddet går ubeskåret til
finansiering af almenyttige
aktiviteter i PS!.

GENERALFORSAMLING

Dansk Selskab for Patientsikkerheds
ordinære generalforsamling for
2021 blev afholdt den digitalt
14. april.

MEDLEMSKAB

Medlemskabet af Dansk Selskab
for Patientsikkerhed er enten på
individuel eller kollektiv basis; både
enkeltpersoner, organisationer og
virksomheder med interesse for
patientsikkerhed kan være medlem-
mer. I 2021 havde PS! i alt 121
medlemmer, fordelt på 48
individuelle og 73 kollektive
medlemmer.

SEKRETARIATET

I sekretariatet var ansat 25
medarbejdere, der i alt udgjorde
21,5 årsværk.

DIREKTION

Direktør

Inge Kristensen

Vicedirektør

Vibeke Rischel